

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА, АХБОРОТЛАШТИРИШ
ВА ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ДАВЛАТ
ҚЎМИТАСИ
ТОШКЕНТ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ**

Ҳимояга

Кафедра мудири

« _____ »

« ____ » _____ 2014 йил

БИТИРУВ МАЛАКАВИЙ ИШИ

Мавзу:

**Андроид қурилмалари учун “Christomet” ресторани электрон менюсини
яратиш.**

Битирувчи: _____
(имзо) (ф.и.о.)

Рахбар: _____
(имзо) (ф.и.о.)

Ҳаёт фаолияти
хавфсизлиги дан
маслаҳатчи: _____
(имзо) (ф.и.о.)

Тақризчи: _____
(имзо) (ф.и.о.)

Тошкент 2014

ТОШКЕНТ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ
Факультет КИ кафедра Ахборот технологиялари
Йўналиш (мутахасислик) Информатика ва ахборот технологиялари

Тасдиқлайман

Кафедра мудири _____

« ____ » _____ 2014 й.

Малакавий битирув ишига

Т О П Ш И Р И Қ

Зокиров Миржалол

(фамилияси, исми, отасининг исми)

1. Иш мавзуси андроид курилмалари учун “Christomet” ресторани электрон менюсини яратиш.
 2. _____ даги № _____ сонли буйруқ билан тасдиқланган.
 3. Ишни ҳимояга топшириш муддати _____
 4. Ишга оид дастлабки маълумотлар: Битирув олди амалиёти материаллари,
 5. Ҳисоблаш – тушунтириш ёзувларининг мазмуни (ишлаб чиқилган масалалар рўйхати: I. Назарий қисм, II. Соҳа таҳлили ва масаланинг кўйилиши. III. Дастурий таъминот тузилиши ва фойдаланувчи йўриқномаси. IV. Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги масалалари , хулоса.
 6. График материаллар рўйхати: экран кўринишлари
 7. Топшириқ берилган сана _____ йил
- Раҳбар _____ Топшириқ олдим _____

(имзо)

(имзо)

8.Ишнинг айрим бўлимлари бўйича маслаҳатчилар

Қисм	Маслаҳатчи ўқитувчининг Ф.И.Ши.	Имзо, сана	
		Топширик берилди	Топширик олинди
Асосий қисм			
Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги			

9.Ишни бажариш графиги.

Т.Р	Иш қисмларини номи	Бажариш муддати	Раҳбар (маслаҳатчи) Белгиси
1	Кириш	2.02.14	
2	I боб. Назарий қисм	2.03.14	
3	II боб.Соха тахлили ва масаланинг қўйилиши	26.03.14	
4	III боб. Дастурий таъминот тузилиши ва фойдаланувчи йўриқномаси	2.04.14	
5	IV боб Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги	10.05.14	
6	Хулоса	21.05.14	

Битирувчи _____ 2014 йил « ____ » _____
(имзо)

Раҳбар _____ 2014 йил « ____ » _____
(имзо)

Ушбу малакавий битирув иши Андроид курилмалари учун “Christomet” ресторани электрон менюсини яратишдан иборат. Мазкур лойиҳада "Cristomet" ресторани менюси онлайн версияси яратилган. Бунда маълумотларни сақлашда SQL Lite маълумотларини бошқариш тизимидан(СУБД) фойдаланилган.

Данная выпускная квалификационная работа посвящена созданию электронного меню ресторана “Cristomet” для устройств Андроид. В проекте разработана онлайн версия меню ресторана “Cristomet”. При этом для хранения данных использована система управления базами данных (СУБД) SQL Lite.

This Graduate work is devoted to creating an electronic restaurant menu "Cristomet" for Android devices. The project developed an online version of the restaurant's menu "Cristomet." At the same storage used database management system (DBMS) SQL Lite.

Мундарижа

Кириш.....

I БОБ. НАЗАРИЙ ҚИСМ

1.1 Инновацион лойиҳаларининг ахборот

таъминоти.....

1.2 Мобил ахборот тизимларини лойиҳалаштириш ва унинг
хусусиятлари.....

II БОБ. СОҲА ТАҲЛИЛИ ВА МАСАЛАНИНГ ҚЎЙИЛИШИ

2.1 Ресторанлар бизнеси соҳасида ахборот технологияларни

қўллаш.....

2.2 Андроид операцион тизими ҳақида

2.3 "Cristomet" ресторани менюси электрон маълумотлар базасини яратиш
босқичлари.....

III БОБ. ЯРАТИЛГАН ДАСТУРИЙ ТАМИНОТДА ИШЛАШ БЎЙИЧА Фойдаланувчи йўриқномаси

3.1 Аппарат ва программ таминотига кўйилган талаблар.....

3.2 Дастурни ишлатиши бўйича йўриқнома.....

IV БОБ. МЕҲНАТНИ МУҲОФАЗА ВА ТЕХНИКА ХАВФСИЗЛИГИ ЧОРАЛАРИ.

4.1 Иш жойларини ташкил қилиш.....

4.2 Электр токи, электромагнит нурланишларнинг организмга таъсири
ва уларда ҳимояланиш.....

4.3 Микроклим ва ишчи ҳудудининг ҳаво муҳити

4.4 Фавқулодда вазиятларда ҳаётий фаолият хавфсизлигини таъминлаш
тамоийллари ва усуллари

Хулоса

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати.....

Илова.....

Кириш

Ахборот инқилоби дунёни жуда тез суратларда ўзгартириб, инсониятга унинг ҳаётий фаолияти соҳаларида янги ечимлар ва имкониятларни тақдим этмоқда. Янги ахборот коммуникация технологиялари ва ҳисоблаш техникасининг жадал тараққиёти натижасида ташкил топган ахборот инқилоби сиёсий, иқтисодий, ижтимоий – маданий соҳалардаги туб ўзгаришларнинг сабаби бўлиб бормоқда. Интернет каби глобал ахборот тармоқларининг юзага келиши, анъанавий иқтисодиёт моделлари ва бизнесни жиддий тарзда ўзгартирмоқда, конвергенция жараёни технологик, иқтисодий ва ҳуқуқий чегараларни ювиб юбормоқда. Ахборот ва иш излашда, тиббий хизмат кўрсатиш ва масофавий таълим олишда “он–лайн” тизимида турли хил хизматларни тақдим этмоқда. Шу билан бирга, янги иқтисодиётнинг қарор топишида янги технологияларнинг қўлланиши ҳисобига меҳнат самарадорлиги ва инновативликнинг жиддий ўсиши кузатилмоқда. Бироқ, сайёрамиздаги кўплаб кишилар бу хизматдан бебаҳрадирлар. Ваҳоланки, ривожланган ахборот хизматлари бозори тайёргарлигига эга бўлган кенг оммани жалб этмасдан туриб, бу фаолият соҳасини шакллантириш мутлақо мумкин эмас. Шу муносабат билан мазкур муаммонинг ечими энг аввало, ҳар бир алоҳида давлатнинг ахборот сиёсатига ушбу йўналишда қанчалик яқин ва маҳсулдор фаолият юритишларига боғлиқ. Жамиятни ўзига хос равишда компьютерга эга бўлганлар, ундан фойдалана оладиганларга ҳамда на техникага ва на тегишли малакаларга эга бўлмаганларга бўлиниши юз бермоқда. Эндиликда саводхонликнинг янги тури — компьютер саводхонлиги юзага келди. Компьютер билан ишлашга уқувсизлик эса бугунги кунда амалда нуфузли ва юқори ҳақ тўланадиган ишга эга бўлиш, чипталарни буюртма қилиш, ўз банк ҳисоб рақамида турли операцияларни амалга ошириш каби янги электрон хизматлардан фойдаланишга имкони бермайди. Иқтисодиётнинг муваффақиятли ривожланиши учун, давлатнинг глобал ахборот

тармоқларида иштирок этиш учун “электрон тайёрлиги” тобора кўпроқ аҳамият касб этиб бормоқда. Бунда тегишли кўрсаткичлари нисбатан паст бўлган мамлакатлар ишнинг бошланишиданок мағлубиятга учрамоқда. Бу ҳолат сиёсий тафаккур йўналишининг мажбурий тарзда ўзгартирилишига олиб келмоқда. Сиёсатчилар ўз хусусиятларига кўра, у ёки бу давлат доирасида шунингдек, халқаро тизимлар кўламида жамиятга ижобий ва салбий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган янги ахборот телекоммуникация технологияларининг келгусидаги тараққиётини режалаштириш заруратини ҳис эта бошладилар. Жумладан, ахборот муҳитида конфронтация ва ўзаро қарама-қаршиликнинг кенгайишига, шунингдек, ривожланган мамлакатлар билан дунёнинг қолган қисми ўртасидаги “рақамли тенгсизлик”нинг кучайишига, янада қалтислашувига йўл қўймаслик ниҳоятда муҳим. Бундай хавф-хатарлар бугунги кундаги воқеликда реал мавжуддир. Аммо одамзодга берилган ва келажакда янада кўпайиши кутилаётган очиқ-ошқора неъматлар билан бир қаторда ахборот инқилоби ўзи билан мутлақо янги муаммоларни ҳам олиб келмоқда. Уларнинг орасида мамлакатлар ва минтақаларнинг рақамли тенгсизлиги, Интернет тармоғини ҳуқуқий тартибга солиш муаммолари, бу соҳадаги электрон тижорат ва солиққа тортиш, ақлий мулк масалалари, ахборотнинг хавфсизлиги ва махфийлигини таъминлаш муаммолари, замонавий ахборот-коммуникацион технологияларини қўллаган ҳолда ўз тасаввуридаги рақибнинг хусусиятларини тикиштириш мақсадларида яқка шахс ва жамоатчилик онгига психологик таъсир кўрсатиш имконияти кабилар бор. Уларни ҳал этишнинг муваффақияти глобал ахборотлашган жамият ривожига таъсир кўрсатувчи асосий омиллардан бири бўлиб қолмоқда. Интернет имкониятлари ва умуман, ахборот телекоммуникация технологиялари имкониятларини номақбул қўллаш жаҳон ахборот макони доирасидаги жиддий муаммо ҳисобланади. “Рақамли тенгсизлик” (ёки “рақамли узилиш” — digital divide) атамасини Кўшма Штатларда 90 йилларнинг ўрталарида қўллай бошлаганлар. Бунда янги ахборот технологияларига имконлиликдаги нотенглик муаммосини белгилаш

мақсад қилинган, аниқланишича бу масала нафақат халқаро даражада, балки ҳар бир алоҳида олинган давлатнинг ичидаги микро даражада ҳам жиддий муаммо бўлиб турибди. Дарҳақиқат, ҳозирги кунда ривожланаётган мамлакатлар қаторида Ўзбекистонда ҳам “рақамли тенгсизлик” деб ном олган ҳолатни бартараф этишга қаратилган чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди. Ўзбекистонда 2006 – 2015 йилларда ер устки рақамли телевидениесининг чегаравий ривожлантириш бошланди. Ўзбекистонда қабул қилинган ер устки рақамли ва овозли эфирга узатишнинг концепциялари ер устки рақамли телевизион ва овозли эфирга узатишда DVB – T ва T – DAB европа стандартларининг мослиги тан олинган. Айни пайтда Самарқанд, Қаршидаги рақамли эфирга узатишнинг тажриба зоналарида 90-йиллардан олдин ишлаб чиқарилган инфокоммуникацион қурилмалардан фойдаланилмоқда. 2002 – 2005 йилда серияли рақамли телевизион жиҳозларни ишлаб чиқариш, кадрларни тайёрлаш ишлари бошланди ҳамда министрлик, республика, мамлакат ички ва Ўзбекистон Республикасининг марказий вилоятларини телевизион станцияларининг кенгайтирилиши билан ифодаланади. Зеро, мамлакатимиз раҳбари И.А.Каримов таъкидлаганидек “Биз оммавий ахборот воситаларини эркинлаштириш, ахборот соҳасини жадал ривожлантиришни фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш жараёнининг муҳим таркибий қисми деб баҳолаймиз.” 2006 – 2015 йилларда ер устида ривожланаётган рақамли тармоқлари мамлакатнинг барча чегараларига тарқалиб, жиҳозлар сервис хизмати марказларини ишга солиш таъминланмоқда. Режада мамлакатимиз ривожланиши учун янги ахборот ва телекоммуникация технологиялари соҳасида миллий стратегияларни ишлаб чиқиш кўзда тутилган. Ушбу “электрон” стратегиялар ҳар бир соҳада, шу билан бирга телекоммуникация соҳасида янги технологияларни ривожлантиришга қаратилган глобал сиёсат, шу жумладан, электрон тизимлар ва алоқа воситалари соҳасидаги, шунингдек, умуман рақобатбардошликни оширишга қаратилган ҳукумат ташаббусларининг асосини ташкил этмоқда.

Бугунги кунда бизнес юритиш соҳасида рўй бераётган туб ўзгаришларнинг асосий харакатлантирувчи кучи бу – ахборот технологиялари ҳисобланиб, улар барча бозор субъектлари ўртасида ўзаро алоқаларнинг ҳал қилувчи омили, компаниялар бизнес жараёнларини амалга оширишда қўлланувчи бизнес юритиш воситасига айланди.

Бозор иқтисодиётининг замонавий ривожланиш босқичларида инсон фаолиятининг барча соҳаларида янги ахборот технологияларидан фойдаланиш зарурати туғилмоқда. Унинг таъсирида ишлаб чиқариш экстенсив ўсишдан интенсив ўсишга ўтмоқда. Меҳнат тақсимотида ва бошқариш технологиясида беҳисоб салмоқли ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Айниқса, янги ахборот технологияларини татбиқ этиш жараёни бутун дунё компьютер тармоғи - Internet мисолида яққол кўзга ташланмоқда, чунки миллионлаб компьютердан фойдаланувчилар ягона информацион муҳитда ишламоқдалар.

Мамлакатимизнинг халқаро ҳамжамиятга интеграциялашиш жараёнида интернет технологияларининг аҳамияти беқиёсдир. Бунинг тасдиғини мамлакатимизда мобиль интернетнинг тезкор суръатларда оммалашиб бораётганидан ҳам билса бўлади. ЮНЕСКО ва Халқаро электр алоқаси иттифоқи (ХЭАИ) кўмагида тайёрланган БМТ Комиссиясининг кенг полосали алоқа бўйича маърузаси маълумотларига кўра бугунги кунда Ўзбекистон аҳолисининг 30,2 фоизи интернетдан фойдаланади. 2012 йил 24 сентябрь куни БМТ Ахборот маркази берган маълумотга кўра, аҳолининг интернет билан қамров даражаси бўйича Исландия етакчилик қилмоқда. Бу ерда интернетдан аҳолининг 95 фоизи фойдаланади. Йирик мамлакатлар орасида энг катта муваффақиятга Германия эришган, бу ерда аҳолининг 83 фоизи интернетдан фойдаланди. АҚШда бундай имконият 77,9 фоизи, Россияда 49 фоизи ва Хитойда 38,3 фоизи аҳолида мавжуд.

Ушбу малакавий битирув ишини бажаришдан мақсад -мобил алоқа тизимлари учун "Cristomet" ресторани учун электрон меню дастур иловасини яратишдан иборат.

Мазкур дастурда кўриб чиқилган фаолият тури мобил операцион тизимларининг ривожланиш босқичи шароитида амалга оширилган бўлиб, унда iOS тизими учун дастур яратиш назарда тутилган. Мазкур битирув малакавий ишни тайёрлашда “Apple” компаниясининг Mac OS X Snow Leopard операцион тизимидан фойдаланилган.

Малакавий битирув ишида ҳаёт фаолияти хавфсизлиги бўлими ҳам келтирилиб, унда дастурдан фойдаланувчилар учун яратиладиган шарт – шароитлар баён этилган.

Мақсад ва вазифалари. Битирув малакавий иш асосан қуйидаги мақсадларни ўз ичига олади:

- Мобил операцион тизимлари ва уларнинг имкониятлари соҳасини ўрганиш.
- *Mac OS X Snow Leopard* тизимида ишлаш амалий кўникмаларни ҳосил қилиш.
- Object C дастурлаш тилида дастурлашни ўрганиш
- iOS тизими учун дастурий восита яратиш кўникмаларни амалда қўллаш.
- Такси хизмати билан шуғулланувчи компаниялар учун мобил телефондан географик жойлар ҳақидаги маълумот олувчи дастур ишлаб чиқиш.

Мазмуни: Мазкур битирув малакавий ишнинг мазмуни, фан техника ютуқлари кириб бормаган соҳа қолмаган ҳозирги даврда, ривожланишнинг кейинги эволюцияси дея эътироф этилаётган мобил алоқа тизимлари учун "Cristomet" ресторани учун электрон меню дастур иловасини яратишдан иборат.

Амалий аҳамияти: "Cristomet" ресторани мижозлари таомномани iPad қурилмалари ёрдамида билиш имкониятига эга бўладилар.. Мен ўйлайманки, мазкур амалий дастур Ўзбекистонда мобил операцион тизимлари учун дастурий восита ишлаб чиқариш соҳасида ўзининг ижобий таъсирини ўтказмасдан қолмайди.

Бу битирув малакавий иш IV боб ва хулоса қисмларидан иборат.

*1-боб*асосан назарий қисмдан иборат бўлиб, унда “Apple” компаниясининг ташкил топиш ва унинг iOS операцион тизими ҳақида назарий маълумотлар берилган.

*2-боб*да эса масаланинг қўйилаши ва “Critomet” ресторани соҳа фаолияти ҳақида батавсил баён этилган

*3-боб*да яратилган дастурий воситанинг ишлатиш бўйича йўриқнома ва унда қўшимча қилинган иловалар ҳақида батавсил ёритилган.

*4-боб*да ҳаёт фаолияти хавфсизлигига доир масалалар ёритилган.

ИБОБ.НАЗАРИЙ ҚИСМ

1.1 Инновацион лойиҳаларининг ахборот таъминоти

Охирги пайтларда жамиятимизда инновацион лойиҳалар ва жараёнлар моделлари пайдо бўла бошлади. Дастлаб таркибий, ҳозир эса математик, имитацион ва ахборот моделлари дунё юзини кўрди. Ташқи муҳит тўғрисида ахборотларни тўплаш осонлашгани ва уни шакллантиришни ўрганилганлиги учун ҳам мумкин бўлди. Яратилаётган моделларнинг муҳит билан етарлича келишилган даражаси пайдо бўлди. Шу асосда инновацион лойиҳалар учун ҳам техник тизимларни моделлашда анъанавий қўлланиладиган усуллар қўллана бошланди, инновацион лойиҳа тенгламалар, реакциялар, таъсирлар ва параметрлар нуктаи назаридан кўрила бошлади. Моделлаш муаммосини ечиш моделлаштирилаётган жараённинг асосий хоссаларини таҳлил этишга асосланган. Танланган моделлаштириш усули ва услуби математик моделлаштириш ва унинг элементларини яратиш ва қўллаш орқали бошқариш қарорларини қабул қилиш самарадорлигини ошириш долзарб масаласини ечиш имконини бериши шарт. Инновацион дастурлар ва жараёнларни ёритган илмий

- техник адабиётларда бошқарувчи бажариши шарт бўлган бир қанча босқичлар ва функциялар келтирилган. Қарорларни асослаш, экспертиза ўтказиш ва танлов асосида ташаббусли таклифларни саралаш ҳар бир босқич учун умумий саналади. Информацион муҳит янгиликларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш жараёнларининг муҳим қисми ҳисобланиб, ўзининг шаклланиши ва сақланиши учун инновацион фаолиятнинг барча босқичларида сезиларли куч ва ресурсларни талаб этади. Кўриниб турибдики, инновация тўғрисида қарорлар қабул қилишнинг ахборотли ишланмаси қанчалик чуқур бўлса, қарор қабул қилиш шунчалик асосланган бўлади. Бунинг натижаси ўларок унинг амалга оширилиши муваффақиятли бўлади. Етарлича бўлмаган ахборот таъминоти янгиликларни ютуғи тасодифан бўлишига, баъзи ҳолларда эса етарли бўлмаган воқифлик натижасида маълум омилларни эътиборга олмаслик инновациялардан уларни жорий этишнинг охирги

босқичларида воз кечишга олиб келади. Илмий инновацион соҳанинг информацион инфратаркибининг ривожланиши ва такомиллаштирилиши кўп режали мажмуий характерга эга ва қуйидаги йўналишлар орқали олиб борилади:

- инновацион жараённинг турли босқичларини самарали ахборотли таъминлаш мақсадида давлат илмий-техник ахбороти ва информацион ресурслар ривожланишини такомиллаштириш;

- замонавий телекоммуникацион технологияларни қўллаш орқали компьютер тармоғини ривожлантириш. Бу ҳолда инновацион жараённинг барча қатнашчилари самарали ўзаро ҳамкорлиги таъминланади; - илмий инновацион соҳа инфратаркибининг ахборотли самарали ишлашини оширувчи янги информацион технологияларни ишлаб чиқиш ва қўллаш. Инновацион фаолиятни ахборот жиҳатдан қўллаб-қувватлашни таъминлаш қуйидагиларни ўз ичига олади:

- долзарб йўналишлар бўйича илмий-техникавий дастурлар ва лойиҳаларни бажарувчилар имкониятларини ва илмий-техник натижалар банк маълумот-ларини яратиш ва тўлдириш;

- йироқдаги информацион марказлар ва маълумотлар базалари билан алоқа ўрнатиш, шу билан бирга хорижий телекоммуникацион тизимларни қўллаш орқали; - инновацион фаолият соҳасида манфаатдор ташкилотлар ва шахсларни информацион база маълумотлари (ИБМ) ва интернет информацион ресурсларига кира олишини таъминлаш; - илмий ҳажмдор маҳсулотларни ишлаб чиқаришни молиялаштиришдан манфаатдор бўлган ташкилотлар ва жисмоний шахслар учун илмий ҳажмдор маҳсулотларни ишлаб чиқиш бўйича инновацион лойиҳалар, таклифларни қидириш ва саралаш;

- илғор фирмаларнинг товарларига бўлган эҳтиёжлар банк маълумот-ларини яратиш ва тўлдириш ва ҳ.к. Инновацион лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш мобайнида корхона ва ташкилот раҳбарлари ва мутахассисларига ҳамда мустақил равишда шуғулланаётган жисмоний

шахсларга турли қарорларни тайёрлаш ва қабул қилишга тўғри келади. Бу ҳолда қуйидагиларни таъминлаш лозим:

- инновацион жараённинг ҳар бир қатнашчисига умумий ва махсус ахборотларни олиш имконияти;

- илмий-техник ишланма ҳақидаги маълумотларни ошириш имконияти;
- қарорлар қабул қилиш учун зарур бўлган турли ахборот манбаларига қира олишни, улар мавжуд бўлмаган ҳолда эса бу ахборотларга эга бўлган контрагентларга йўллаш;

- баъзи "интеллектуал" функцияларни бажариш. Авваламбор, инновацион жараённи жорий этиш мобайнида муҳим қарорларни қабул қилувчи қуйидаги шахслар ахборот билан таъминланиши лозим: инновацион лойиҳанинг илмий раҳбари; инновацион менежер; илмий изланувчи; конструктор; технолог; лойиҳачи; маркетинг; рекламачи; ҳуқуқшунос; метролог; молиячи; иқтисодчи; логистик; инновацион корхона раҳбари

- янги маҳсулот / хизмат истеъмолчиси. Инновацион жараённинг мазкур қатнашчилари таъминланиши шарт бўлган ташқи ахборотнинг таркиби бир нечта омиллар гуруҳлари билан аниқланади: биринчидан, инновацион жараён қатнашчилари томонидан ҳал этиладиган масалалар турлари. Булар таркибига кўп маротаба ва бир маротаба ечиладиган масалалар кириши мумкин; иккинчидан, қатнашчилар ишлаб чиқадиган қарорлар характери. Бу турдаги масалаларни ечиш учун махсус усуллар қўлланилиши мумкин; учинчидан, инновацион жараён қатнашчиларининг ахборотли эҳтиёжларининг улар томонидан масалаларни ҳал этиш усулларига боғлиқлиги; тўртинчидан, қатнашчиларнинг мустақил равишда махсус керакли маълумотлар базасини яратиш ва сақлаб туриш имконияти; Бу ҳолда тизим доирасида, биринчи навбатда, инновацион жараённинг бир қанча қатнашчиларига масалаларни ҳал этиш имкониятини берувчи ахборот массивлари шакллантирилиши лозим.

Ҳозирги замон бозор иқтисодиёти шароитида ахборот муҳим товар турларидан эканлиги назарда тутилса, инновацион жараён

катнашчиларининг ахборот таъминоти муаммосини ечиш уларнинг молиявий имкониятларига кўпроқ боғлиқ. Уларнинг кўпчилиги учун тўлиқ ахборот массивларини олиш ва мустақил равишда керакли маълумотларни излашни амалга ошириш амалий жиҳатдан мумкин эмас. Шу билан бир қаторда инновацион жараён катнашчиларига турли ахборот базаларидан олинган маълумотлари керак бўлади. Ҳозир ҳар қандай йирик корxonани инфорацион тизимсиз тасаввур қилиш мумкин эмас. Ахборот хом-ашё, меҳнат ва капитал сингари тўртинчи йирик иқтисодий омил сифатида шаклланимоқда. Амалиётда инфорацион технологияларни жорий этиш лойиҳалари (ИТ лойиҳалар) самарадорлигини баҳолаш асосий тамойиллари бир нечтадир, яъни:

-ИТ мутахассисларининг қарорлар қабул қилишда корxonанинг қолган бўлимлари менежерлари билан ҳамкорлиги;

- ИТ - лойиҳани мустақил инвестицион лойиҳа сифатида кўрилиши;

- мазкур компания учун чегаравий кўрсаткичлар тизимини шакллантириш;

- лойиҳани қўллаш билан боғлиқ иқтисодий фойдани аниқлаш;

- кўзда тутилаётган жорий этиш натижаларини компаниянинг стратегик мақсадларига уйғунлаштириш;

- инфорацион технологияларни жорий этиш ва қўллашга тегишли барча харажатларни ҳисобга олиш. Самарадорликни аниқроқ баҳолаш юқорида қайд этилган тамойилларга амал қилингандагина мумкин. ИТ - лойиҳага сарфларни баҳолашнинг кенг тарқалган инструменти бу Total Cost Ownership - ТСО (эгаллик қилишнинг таннарх усули)дир. Бунда аниқ баҳолашни олиш учун қуйидаги кўрсаткичларни киритиш лозим:

- янги тизимга ўтиш таннархи;

- ИТни жорий этиш билан боғлиқ бўлган техник ва тижорий таваккалчилик;

- ИТ лойиҳани қўллашга тегишли бошқа қўшимча харажатлар. ИТни жорий этиш мақсадларига фойданинг ортиши, харажатлар ва йўқотишлар камайиши, корxона захираларини қўллаш кабилар киради. Бундан келиб

чиқадики, мумкин бўлган иқтисодий фойдани қуйидагича таснифлаш мумкин:

- ялпи фойданинг ўсиши; - молиявий барқарорлик, тўлов қобилияти, рентабеллик, фаол ишчанликнинг яхшиланиши;
- харажатлар ва турли турдаги тўловларни камайтириш;
- рақобатбардошликнинг оширилиши; - корхонанинг ташкилий тузилмасини оптималлаш ва бошқ.

Фақат шу ҳолдагина ИТ лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва баҳолаш технологияларнинг ютуқ ва камчиликларидан келиб чиқиб эмас, балки компания учун самарадорлиги нуқтаи - назарига кўра амалга оширилади. Бундан ташқари корхонада умумий ахборотлаш стратегияси ишлаб чиқилиши лозим. Ҳар бир жорий этилаётган ИТ лойиҳа шу стратегияга мос келиши керак. Баён этилган тамойилларни қўллаш жорий этилаётган ИТ лойиҳалар самарадорлигини ва корхона фаолиятига таъсирини кераклича аниқ баҳолаш имконини беради. Бу каби ёндашиш инфорацион технологияларни бошқаришни тақозо этади. Информацион фаолият ҳолатининг таҳлилидан шу кўринадики, инновацион фаолиятни илмий - техник ахборотлар билан тез ва тўлиқ ҳажмда таъминлаш учун бир қатор масалаларни ечиш лозим. Ҳозирги замонавий бозор иқтисодиёти шароитида ахборот муҳим товар тури ҳисобланиб, инновацион жараён қатнашчиларини ахборотли таъминоти муаммосини ечиш кўп ҳолларда уларнинг молиявий имкониятларига боғлиқ. Уларнинг кўпчилиги учун амалда керакли тўлиқ ахборот массивларини олиш ва керакли маълумотларни излашни амалга мустақил равишда ошириш мумкин эмас. Шу билан бир қаторда инновацион жараён қатнашчиларига турли маълумотлар базасидаги ахборотлар керак бўлади. Фундаментал изланишлар босқичида булар қуйидаги маълумотлар базаси ҳисобланади:

- амалий ишланмалар асосига қўйилиши мумкин бўлган янги илмларни олишга мўлжалланган фундаментал изланишлар йўналишлари

(изланишлар ҳолати, уларни амалга ошириш муддатлари, қатнашчилар, олинган назарий ва амалий натижалар);

- аниқ йўналишлар бўйича фундаментал изланишлар мобайнида олинган фойдали ғоялар, моделлар, самаралар ва бошқалар. Амалий изланишлар ва ишланмалар босқичида булар қуйидагилардир:

- олинган фойдали ғоя, модел ва самараларни аниқ қўлланишга мўлжалланган қидирув ва амалий изланишлар йўналишлари (изланишлар ҳолати, уларнинг амалга ошириш муддатлари, қатнашчилар, олинган назарий ва амалий натижалар); - илмий-амалий изланишлар натижаларини янги товарлар, лаборатория моделлари ёки тажриба намуналарига айлантириш бўйича ишланмалар (изланишлар ҳолати, уларни амалга ошириш муддатлари, қатнашчилар, олинган назарий ва амалий натижалар, ишланмалар мақсади); - ўтказилаётган изланишлар ва ишланмалар ҳимоя даражаси (ишланмалар тўғрисидаги маълумотларнинг ёпиқлиги, патент учун аризаларнинг берилганлиги, ақлий мулк объектларига олинган патентлар ёки бошқа ҳужжатлар). Тажриба конструкторлик ишлари босқичи учун булар:

- қўлланилаётган схемавий - компоновкали ва бошқа конструктив ечимлар;

- янги товарларни ишлаб чиқаришда ва қўллашда ишлатилиши мумкин бўлган материаллар, деталлар, узеллар, бутловчи ва бошқа компонентлар; - инновацион корхона янги товарларига ўхшаш товарлар ишлаб чиқариш технологиялари; - ишлаб чиқарилаётган янги товарлар ва технологияларга хос бўлиши зарур бўлган техникавий, экологик ва бошқа шароитлар (жумладан, ишланиш ва муҳофама босқичидагилар учун ҳам); - мавжуд конструктив ва технологик ечимлар ҳамда эгалик қилиш ҳуқуқидагиларнинг ҳимоя даражаси; - конструктив - технологик ишланмалар бажарувчилари ва бошқа инновацион жараён қатнашчилари. Янги товарларни саноат миқёсида ишлаб чиқариш босқичи учун маълумотлар базаси қуйидагиларни ўз ичига олади:

- инновацион корхона янги товарига монанд товарлар ишлаб чиқарувчи фирма товарларининг истеъмол хоссалари; - янги товарлар ишланмаларининг тугалланганлиги, бошқа бизнес таклифлар ва бизнес - режалар;

- янги товарларни саноат миқёсида ишлаб чиқариш учун мумкин бўлган молиялаш манбалари;

- янги товарларни сотиш бозорлари - бозорлар ҳажми, асосий сегментлар тавсифи (сотувнинг умумий ҳажми, баҳо даражаси, сотув ҳажмининг камайиши, динамика - ўсиш, стагнация);

- янги товар - маҳсулот, хизматлар, технологиялар истеъмолчилари (истеъмолчиларнинг асосий гуруҳлари, уларнинг сони, янги товарлар истеъмоли нуқтаи назарилан бақувватлилиги, истеъмолчи олиши мумкин бўлган ахборот каналлари ва материал - техник таъминот каналлари);

- рақобатчиларнинг имкониятлари (ишлаб чиқариш ҳажми ва бозордаги улуши, сарф - ҳаражатларнинг даражаси ва таркиби, рентабеллиги, бошқа фирмалар ўхшаш товарлари баҳоси ва бошқ.);

- асосий ишлаб чиқариш омиллари баҳолари (молиявий ва материал ресурслар, ишчи кучи, ахборотлар ва шу кабилар);

- янги товарлар ишлаб чиқариш бўйича потенциал ҳамкорлар ва уларнинг ишлаб чиқариш - технологик ва молиявий - иқтисодий имкониятлари. Янги товарларни охирги истеъмолчилар қўллаши босқичида:

- бозорларда пайдо бўлаётган янги маҳсулотлар, хизматлар, технологиялар (жумладан, келажак босқичида ишлаб чиқаришга тайёрланаётганлари ҳам) ҳамда уларни олиш каналлари ва сервиси; - янги товарларни қўллаш манбалари ва молиялаш шартлари;

- янги товарларни қўллашни амалга ошираётган корхоналар учун молиялаш схемалари. Шунини қайд қилиш лозимки, юқорида келтирилган маълумотларнинг бир қисми нафақат кўрсатилган босқичларда, балки инновацион жараённинг бошқа босқичларида ҳам қўлланилади, чунки турли босқичларда у ёки бу объектга нисбатан дастлабки, оралиқ ва охирги ечимлар ишлатилиши мумкин.

1.2 Мобил ахборот тизимларини лойиҳалаштириш ва унинг хусусиятлари.

Ҳозирги вақтда шу нарса равшанки, «инсон-машина» ахборот тизимлари ва технологияларининг муваффақиятли фаолият юритиши лойиҳалаштиришнинг сифатини белгилаб беради.

Лойиҳалаштириш мобил ахборот технологиялари самарали фаолият юритиши ва мобил ахборот технологиялари аниқ иқтисодий объекти фаолияти соҳасида ўз касбий вазифаларини бажариш ва бошқарув қарорларини қабул қилиш учун ШК ва коммуникацияларнинг ривожланган воситаларидан фойдаланувчи мутахассислар билан ўзаро ҳамкорликни таъминлаш мақсадига эга. Мазкур масалани лойиҳалаштириш шундай тизимни яратишни таъминлайдики, у ўзининг техник, дастурий, ахборотли ташкил этувчилари, яъни ўзининг технологик асосларини доимий такомиллаштиришга ва амалга ошириладиган бошқарув вазифалари ҳамда ўзаро ҳамкорлик объекларининг турли-туманликларини кенгайтиришга қодир бўлади.

Лойиҳалаштириш жараёнида ҳам иқтисодий (ишлаб чиқариш, хўжалик) объектининг асосий фаолиятини ташкил қилиш, ҳам бошқарув тадбирларини ташкил қилиш такомиллаштирилади.

Мобил ахборот технологияларининг оммавий лойиҳалаштирилиши ягона назарий қоидаларни ишлаб чиқариши, уларни яратиш ва фаолият юритишга услубий ёндашишни талаб қилади, уларсиз турли хилдаги иқтисодий объектларнинг ўзаро ҳамкорлиги, уларни мураккаб кўп босқичли халқ хўжалиги мажмуасидаги меъёрий фаолият юритиши мумкин эмас.

Даставвал академик В. М. Глушков томонидан шакллантирилган мобил тизимларни лойиҳалаштириш бўйича илмий услубий қоидалар ва амалий тавсиялар ҳозирги вақтда мобил ахборот технологияларини яратишнинг асосий тамойиллари: тизимийлик, ривожланиш, бирга мавжуд бўла олиш стандартлаштириш ва бир шаклга келтириш самарадорлик сифатида вужудга келади.

Ишлаб чиқариш ва хўжалик корхоналари, фирмалар, корпорациялар, банклар, ҳудудий бошқарув идоралари ўзида мураккаб тизимларни намоён этади. Улар ишлаб чиқариш ва бошқарув вазифаларини амалга оширувчи кўп сонли элементлардан иборат. Бундай иқтисодий элементлар кўп босқичли тузилишга ҳамда жуда кенг ташқи ва ички ахборот алоқаларига эга. Турли-туман моддий, ишлаб чиқариш ресурслари ва кўп кишилиқ жамоалар ўзаро ҳамкорлик қиладиган мураккаб тизимларнинг меъёрида фаолият юритишини таъминлаш учун ҳам алоҳида элементларнинг, ҳам умуман тизимларнинг бошқаруви амалга оширилади.

Бошқарув, энг муҳим вазифа сифатидан ҳар бир тизим олдида турган мақсадларга эришишга, уларни бажарилиши учун шароитлар яратилишига мўлжалланган. Бу, белгиланган, тузилманинг барқарорлигини, унинг самарали фаолият юритишини таъминлаш, фаолиятнинг белгиланган тартибига риоя қилиш, тизимда у ёки бу синфий хусусиятларни сақлаб қолиниши ёки шаклланиши, ишнинг берилган дастурларини бажарилиши бўлиши мумкин.

Бошқарув мақсад сари йўналтирилган ҳаракатларнинг мажмуи сифатида иқтисодий объектнинг фаолият юритиши мақсадида аниқ вазиятларда қабул қилинган қарорлар тамойилларига мувофиқ равишда амалга оширилади. Аммо аслида ижтимоий-иқтисодий тизимларнинг ҳулқи, қоидага кўра бир эмас, балки бир неча мақсадлар билан белгиланади, улар бу мақсадларнинг муҳимлиги бўйича тартибга солинади ва берилган устиворликка мувофиқ ҳолда ҳисобга олинади.

Бошқарув таъсирлари бошқарув тизимида жамланган ва фаолият юритувчи ҳамда ташқи муҳитдан тўғридан-тўғри ва тескари алоқа каналлари бўйича келиб тушувчи ахборотлар асосида шаклланади. Шундай қилиб, бошқарув ҳар бир тизимнинг энг муҳим вазифаси — ахборотларни олиш, берилган алгоритмлар ва дастурлар ёрдамида уларни ишлаб чиқиш бўйича тадбирларни бажариш, олинган маълумотлар асосида тизимнинг бундан кейинги ҳулқини белгиловчи бошқарув қарорларини шайлашдир.

Ахборотлар моддий манбаларда қайд қилиниши ва узатилиши боис ахборотларни қабул қилгаш, йиғиш, ёзиш, узатиш, ўзгартириш, ишлаб чиқиш, сақлаш, қидириш ва бериш бўйича кишилар ва техник воситаларнинг ҳаракати зарур. Бу ҳаракатлар ахборот жараёнлари меёрига ўтишини таъминлайди ва бошқарув технологиясига киради. Улар маълумотларни қайта ишлашнинг технологик жараёнлари томонидан электрон ҳисоблаш машиналари ва бошқа техник воситалардан фойдаланилган ҳолда амалга оширилади.

Объект фаолияти устидан кузатишни олиб боришда ахборотларни олиш, маълумотларни йиғиш, уларни рўйхатга олиш, алоқа каналлари бўйича узатиш учун техник воситаларни қўллаш ахборот жараёнларини янада чуқурроқ ўрганишни тақозо этади. Информатика автоматлаштирилган тизимларнинг фаолият юритиши шароитларида ахборотларнинг ўзгариши қонунларини белгилайди, уни алгоритмлаштириш, инсон ва ЭҲМ мулоқотининг тил воситаларини шакллантириш усулларини ишлаб чиқади.

Мураккаб иқтисодий тизимларда самарали бошқарув таъсирини ишлаб чиқиш учун бошқарувнинг тегишли алгоритмларини яратиш билан бир қаторда, турли-туман ахборотларнинг катта ҳажмларини қайта ишлаб чиқиш ҳам талаб қилинади. Иқтисодиётда бошқарув мобил ахборот технологияларини ишлаб чиқиш зарурияти худди шундан келиб чиққан.

Тизимликмобил ахборот технологияларининг яратилиши, фаолият юритиши ва ривожланишидаги энг муҳим омиллардандир. У тадқиқот қилинаётган объектга бир бутун сифатида ёндошишга, бунинг асосида тизимнинг яхлитлигини таъминловчи таркибий элементлар ўртасидаги алоқаларнинг хилмахил турларини аниқлашга"; тизимнинг ишлаб чиқаришхўжалик фаолияти йўналишларини ва у томонидан амалга ошириладиган аниқ вазифаларни белгилашга имкон беради. Тизимий ёндошиш макрова микроёндошишлар номини олган икки хил таҳдид ўтказишни кўзда тутаяди.

Макротаҳлилда тизим ёки унинг элементига юқорироқ таркибдаги тизимнинг бир қисми сифатида қараш керак. Ахборотли алоқаларга алоҳида аҳамият берилади: уларнинг сони белгиланади, тизимни ўрганиш мақсади билан асосланган алоқалар фарқланади ва таҳлил қилинади, кейин энг афзали, берилган мақсадли вазифани амалга оширувчиси танлаб олинади. Микротаҳлилда эса объектнинг тузилиши ўрганилади, унинг ташкилий элементлари, бошқа элементлар ва ташқи муҳит билан алоқаси орқали намоён бўлувчи хизматли тарифлари нуқтаи назаридан таҳлил қилинади. мобил ахборот технологияларини лойиҳалаштириш жараёнидаги тизимли ёндошиш фаолият юритишнинг математик баёнидан фойдаланишга, айрим элементлар ва, умуман, тизимнинг турли хил хусусиятларини тадқиқ қилишга, янгидан ташкил қилинган ишни таҳлил этиш учун ўрганилаётган жараёнларни моделлаштиришга имкон беради.

Бошқарув мобил ахборот технологиялари учун вертикал ҳолда ўзаро тобе бўлган элементлар (тизимчалар)га эга кўп босқичли иерархия ҳосилдир. Иерархик тизимларнинг афзаллиги бошқарув тизимларда кенг тарқалишга кўмаклашади. Шундай қилиб, иерархик тузилма тизимнинг ҳар бир босқичи учун айрим элементлар устидан ҳаракатлар нисбатан эркинлигани ва мувофиқлаштиришнинг маҳаллий мезонлари билан умумий фаолият юритувчи тизимнинг ялпи мезонларини, турли хилдаги бириктирилган имкониятларини яратади; бошқарув тизимининг нисбатан ўзгарувчан шароитларга мослашиш имкониятини таъминлайди; элементли серобликни олиб бориш, ахборотлар оқимларининг йўналишларини тартибга солишнинг имкониятлари ҳисобига ишончлилигини оширади.

Тизимли ёндошиш ва моделлаштиришнинг амалий аҳамияти шундан иборатки, у нафақат барча муҳим, яратувчини қизиқтирувчи тизимни таҳлил этиш учун қулай шаклда акс этгаришга, балки ЭҲМда аниқ тажрибачи томонидан берилган шароитларда тизимларнинг хулқини тадқиқ қилиш учун ҳам фойдаланишга имкон беради. Шу боис ҳозирги пайтда мобил ахборот технологияларини ташкил қилиш асосида тизим тузилишининг мувофиқ

вариантини топишга ва у билан унинг фаолият юритишининг энг катта самарадорлигини таъминлашга имкон берувчи тизим асосида моделлаштириш усули ётади.

Ривожланиш тамойилишундан иборатки, мобил ахборот технологиялари тизим вазифалари ва унинг таъминланиш турларини доимо тўлдирилиши ва янгиланишининг имкониятларини ҳисобга олиш орқали ташкил қилинади. Автоматлаштирилган тизим ўзининг ҳисоблаш қувватларини ошириши, янги техник ва дастурий воситалар билан жиҳозлаиши, маълумотлар базалари тизими кўринишида ташкил қилинадиган вазифалар доираси ва ахборот фондининг доимо кенгайиши, янгилашга қодир бўлиши заруриятини кўзда туттади.

Бирга мавжуд бўла олишлик тамойилимобил ахборот технологияларининг турли хиллари, босқичларини уларнинг биргаликда фаолият юрйтиш жараёнида ўзаро ҳамкорлик қилишга қодирлигини таъминлашдан иборат бўлади. Бирга мавжуд бўла олишлик тамойилининг амалга оширилиши иқтисодий объектларнинг мўътадил фаолият юритишини таъминлашга, халқ хўжалиги ва унинг бўғинлари самарадорлигани оширишга имкон беради.

Стандартлаштириш ва бир шаклга келтириш тамойилимобил ахборот технологиялари фаолият юритишининг намунавий, бир шаклга келтирилган ва стандартлаштирилган элементларини қўллаш заруриятдан иборат бўлади. мобил ахборот технологиялари ташкил ққлиниши ва ривожланишининг бу тамойилни амалиётга тадбиқ этиш лойиҳавий қарорларни шакллантириш ва лойиҳалаштириш ишларини автоматлаштирилишини тадбиқ этишда жамланган тажрибадан мумкин қадар кўп фойдаланишда мобил ахборот технологияларини яратишга кетган вақт, меҳнат ва қийматли харажатларни қисқартиришга имкон беради.

Ахборотларни йиғиш ва рўйхатга олиш турли хилдаги иқтисодий ахборотларда турлича кечади. Бу тадбир саноат корхоналари, фирмаларнинг автоматлаштирилган бошқарув жараёнларида энг мураккаб кечади, бу

Ўринда объектнинг ишлаб чиқариш, хўжалик фаолиятини акс эттирувчи бирламчи ҳисоб ахборотларини йиғиш ва рўйхатга олиниши бажарилади. Молия идораларида ҳам бу тадбирлар анчагана мураккабдир, бунда пул ресурслари ҳаракатини расмийлаштириш амалга оширилади.

Бунда бирламчи ахборотларнинг ишончилиги, тўлиқлиги ва ўз вақтидалигига асосий аҳамият берилади. Корхоналарда ахборотларни йиғаш ва рўйхатга олиш турли хилдаги хўжалик операциялари (тайёр маҳсулотларни қабул қилиш, материалларни олиш ва чиқариш)ни бажаришда, банкларда юридик ва жисмоний шахслар билан молиякредит операцияларини бажаришда амалга оширилади. Ҳисоб маълумотлари ишлаб чиқилган деталар, йиғилган қисмлар, буюмларнинг нуқсон сирини ҳисоблаш натижасида белгиланади. Далилий материалларни йиғаш жараёнида моддий объектларни ўлчаш, ҳисоблаш, ўлчаш, пул купюраларини ҳисоблаш, айрим бажарувчилар ишининг вақтли ва миқдорий тарифларини олиш бажарилади. Ахборотларни йиғаш, қоидага кўра, уни рўйхатга олиш, яъни ахборотларни моддий манбаалар (хужжатда, машина манбаасида) қайд этилиши, ШКга киритиши билан бирга олиб борилади. Бирламчи хужжатларга ёзиш асосан қўлда амалга оширилади, шу боис йиғиш ёки рўйхатга олиш тадбири ҳозирча энг кўп меҳлатни талаб қилади, хужжатлар айламасининг автоматлаштирилган жараёни ҳали ҳам фаол бўлиб қолмоқда. Корхона бошқарувини автоматлаштириш шароитларида асосий эътибор ахборотларни миқдорий ўлчаш, рўйхатга олиш, жамлаш ва алоқа каналлари бўйича узатиш, керакли хужжатларни шакллантириш ёки тизимда олинган маълумотларни жамлаш учун бевосита ЭҲМга киритиш операциялари билан бирга олиб бориладиган ахборотларни йиғиш ва рўйхатга олишда техник воситалардан фойдаланишга берилади.

Ахборотларни узатиш турли хил усуллар: чопар (куррьер)лар ёрдамида, почта бўйича жўнатиш, транспорт воситалари билан етказиб бериш, коммуникацияларнинг бошқа воситалари ёрдамида алоқа канали бўйича масофадан узатиш орқали амалга оширилади. Алоқа каналлари бўйича

масофадан узатиш маълумотларни узатиш вақгани қисқартиради, аммо уни амалга ошириш учун махсус техник воситалар зарур, бу, узатиш жараёнини қимматлаштиради. Йиғиш ва рўйхатга олишнинг техник воситалардан фойдаланиш афзалроқ, у иш жойларида ўрнатилган датчиклар ёрдамда ахборотларни автоматик равишда йигаб, уларни бундан кейинги ишлаб чиқиш учун ЭҲМга узатади, бу унинг ишончилигани оширади, меҳнат сарфини пасайтиради.

Бирламчи ахборотлар масофадан ҳам, улар вужудга келадиган жой ва натижавий тескари йўналишда ҳам узатилади. Бу ҳолда натижали ахборот турли хилдаги қурилмалар: дисплей, табло, босиб чиқарувчи қурилмалар билан қайд қилинади. Ахборотларнинг алоқа каналлари бўйича ишлаб чиқиш марказига келиб тушиши асосан икки усулда амалга оширилади: машина манбаси ёки бевосита ЭҲМ махсус дастурли ва аппаратли воситалари ёрдамида киритилади.

Замонавий телекоммуникацион воситалар ёрдамида ахборотларни масофадан ўзатиш доимо ривожланиб, такомиллашиб бормоқда. Ахборотларни узатишнинг бу усули кўп босқичли соҳалараро тизимларда алоҳида аҳамиятга эга, бунда масофадан узатиш ахборотларни бошқаришнинг бир босқичдан бошқасига ўтишини тезлаштиради ва маълумотларни ишлаб чиқишнинг умумий вақтини қисқартиради.

I боб нинг хулосаси сифатида шуни айтиш мумкинки, бу бобда замонавий ахборот тизимлари ва уларнинг мобил ахборот тизимларда қўлланилиши бўйича назарий маълумотлар билан танишдик.

II БОБСОҲА ТАҲЛИЛИ ВА МАСАЛАНИНГ ҚЎЙИЛИШИ

2.1 Ресторанлар бизнеси соҳасида ахборот технологияларни қўллаш.

Ресторанлар сони ошиб бориши билан улар орасида рақобат ҳам кучаяди, бу ўз навбатида мавжуд ресурслардан оқилона ва унумли фойдаланишни талаб этади. Бунақа шароитда муваффақиятли бизнес олиб бориш учун уни юритиш ва ривожлантириш учун зарур воситаларга инвестиция қилиш зарур. Ресторан бизнесини ривожлантиришнинг энг асосий воситаларидан бири – бу ресторанларни автоматлаштириш замонавий тизимидир.

Замонавий автоматлаштирилган ресторан тизими – бу кўп функцияли ва осонлик билан замонавийлаштириладиган, ресторанны бошқаришнинг профессионал тизимидир. Автоматлаштиришдан мақсад ресторанны бошқариш самарадорлигини ошириш, хизмат кўрсатишни тезлатиш ва ишдаги суистеъмоллик ҳоллари, айниқса ўғрилиқни минималлаштиришдир.

Муваффақиятнинг катта улуши аъло даражадаги хизмат ва ходимларнинг тезкор ишига боғлиқ бўлади. Айнан ресторан ишини автоматлаштириш тезлик ва сифат курсатгичларини оптимал бирлаштириш имконини беради.

Автоматлаштирилган рестораннынг бу каби бошқа муассасалардан яққол устунлик томонлари кўзга ташланиб туради: юқори сифатли сервис ва миждозларга хизмат кўрсатиш тезлиги – буюртмани расмийлаштиришда хатоликлар йўқлиги – автоматик тартибда буюртмага ишлов бериш ва топшириш – буюртмани қабул қилишдан бошлаб уни бажаришгача бўлган барча жараёнларни тўлиқ назорат қилиш – ресторан молиявий натижаларини мунтазам кузатиб бориш имконияти.

Ресторанларни автоматлаштиришнинг махсус дастурий таъминот мажмуаси ва воситалари ресторан бизнесини юритиш имкониятларини анча кенгайтиради:

- автоматлаштириш маркетинг ва ҳисоб сиёсатларининг янги авлодини жорий этиш ва доимий равишда муассаса иши тўғрисида ишончли ахборотга эга бўлиш.

- ходимларнинг мажбурият ва жавобгарлигини аниқ белгилаб, ходимлар томонидан суистемол қилиш ҳолатлари олди олинади, бошқарувда инсон фактори ўрнини минималлаштириш мумкин.

- автоматлаштириш тизими ёрдамида ҳисобга олиш бўйича кўп меҳнат талаб қиладиган жараёнларни йўқотиш, нархларни пасайтириш ва бонуслар сиёсатини унумли бошқаришни таъминлаш, банкет ва корпоратив тадбирларни режалаштириш ва ҳисобга олиш, мижозлар билан ишлашни персоналлаштириш, доимий мижозларга жой брон қилиш ҳисобини олиш бориш имкони пайдо бўлади.

- муассасанинг барча тузилмалари иши узлуксиз мониторингини олиб бориш, ресторан фаолияти натижаларини таҳлил қилиш ва прогнозлаш мумкин бўлади.

Ресторан учун уяли дастур (илова) – бу бизнесни ривожлантиришда ёрдамдир.

Ҳар бир замонавий ресторан қўшимча ривожлантиришга муҳтожлик сезади,

ва уяли дастур ишлаб чиқиш – ўз муассасаси таниқлилигини оширишнинг энг яхши усулларида биридир. Ундан ташқари, iOS ва Android уяли қурилмалар учун дастурлар юқори даражадаги сервисни таъминлаб беради, бу мижозлар сонидан ижобий таъсир этади.

Ресторан учун уяли дастур (илова) нималарни ўз ичига олади?

Кўпгина компания ва хусусий дастур ишлаб чиқувчилар ресторан ва бошқа умумий овқатланиш муассасалари учун уяли дастур яратиш бўйича ўз хизматларини таклиф этадилар, ва ҳар бир аниқ ҳолатда дастурнинг функциялар тўплами турлича бўлиши мумкин. Лекин дастур ёрдамида ечилиши керак бўлган асосий вазифалар ўхшаш бўлади.

Улар қуйидагиларни ўз ичига олади:

- *ресторан тўғрисида маълумот*. Ҳар бир смартфон фойдаланувчиси муассаса манзили ва унинг шаҳар харитасида белгиланиши, иш вақти ва бошқа фойдали маълумотларни кўриши мумкин;

- *янгиликлар*. Мижозлар энг сўнгги ўзгаришларни кўриши, янги таомлар, акция ва нарх пасайиши ҳақида ўқиши мумкин. Бу маълумот кўпинча Push хабарнома кўринишида берилади, бу эса эълонни кўрилишини кафолатлайди;

- *таомнома*. Мижоз ресторанга келишдан олдин ранг-баранг таомномани варақлаб кўриши ва бу сафар нимани таътиб кўришни қарор қилиши мумкин;

- *жой брон қилиш*. Уяли дастур орқали махсус шаклни тўлдириб стол буюрта қилиш мумкин. Бу смартфон эгаси учун максимал қулайлик яратади ва қўнғирокқа кетадиган маблағни тежаш имконини беради;

- *овқатни етказиб бериш*. Кўпгина ресторанлар уйга овқатларни етказиб беришдан қўшимча даромад олади, ва дастур керакли таомларга қисқа муддатларда буюртма беришда кўмаклашади.

Мижозлар учун қулайликлардан ташқари уяли дастурни жорий этиш муассаса фаолиятини яхшилашга йўналтирилган. Яратилган дастур App Store ёки Google playда юкланса, тўловга лаёқатли аудитория орасида ресторан ёки кафенинг обрўси ва таниқлилиги анча ошади.

iOS ва Android дастурларини ишлаб чиқиш – ресторан учун устунликлар.

Ресторан ўз уяли дастурини яратиш бир қатор устунликларни беради:

- *даромаднинг ошиб бориши* – дастур орқали таомларни сотиш мижозлар учун жуда қулай, ва ушбу сервиснинг сифатидан келиб чиқиб, улар айнан шу ресторанга таом буюртма беришга кўникиб қолишади;

- *мижозлар базасини яратиш*. Дастур орқали ресторан ўз мижозлари билан боғланиш имконига эга, демак ўз базасига эга бўлади ва унинг ўзига хос хусусиятларида келиб чиқиб кейинги ўзгартиришларни режалаштиради;

- *мижозлар учун маълумот.* Дастур ёрдамида мижозлар доимо янги таомлар, қайси пайтда нархлар тушиши тўғрисида маълумотга эга бўладилар, бу эса ташрифлар сонини оширади;

- *доимий мижозлар.* Одамлар ҳамма вақт қулайлик ва тезликни кадрига етишади, Android дастурини ишлаб чиқиш эса ресторан учун ҳар иккаласи кўрсаткични бера олади. Агар мижоз ўз уяли қурилмасида таомномани тезда кўра олса, уч клик ёрдамида ишхонасига овқат буюртма беролса ва таом ва ичимликларга арзон нархлар тўғрисида янгиликларни ўқиш имконига эга бўлса, у ҳеч қачон бошқа қўшни ресторанга кетиб қолмайди.

2.2 Андроид операцион тизими ҳақида

Андроид — мобил телефонлар учун жаҳонда энг машҳур операцион тизими пайдо бўлганлигига атиги беш йил бўлганлигига ҳатто ишонгинг ҳам келмайди. Қуйида Андроид тизими ҳақида батафсил маълумотлар берилган.

Андроид (юнонча сўз бўлиб, икки бўғини — «эркак» ва «ўхшаш») — одамсифат робот маъносини ифода этади. Балки мана шунинг учун Андроид операцион тизими логотипида робот тасвирлангандир.

Андроид операцион тизимининг яратилиши тарихи 2002-йиллардан бошланган. Мана шу даврда Google корпорацияси яратувчилари Е. Рубиннинг дастурий ишланмалари тўплами билан қизиқиб қоладилар. Дастлаб мобил қурилмалар учун янги операцион тизимни яратиш лойиҳаси билан катта махфийлик остида ТАндроид Инс. компанияси шуғулланган, ушбу компанияни кейинчалик Google сотиб олади.

2.1 Расм. Андроид тизими логотипи

Андроид — Linux ядросига асосланган коммуникаторлар, планшетли компьютерлар, электрон китоблар, рақамли мусика ускуналари, кўл соатлари, нетбуклар ва смартбуклар учун портатив (тармоқли) операцион тизимдир. Дастлаб, Андроид Инс. компанияси томонидан яратила бошланган, уни кейинчалик Google сотиб олган. Кейинчалик Google Опен Ҳандсет Аллиансе (ОНА) альянсини ташкил қилди, у ҳозирда ҳам платформани кўллаб-қувватлаш ва янада ривожлантириш билан шуғулланади. Андроид Google томонидан ишлаб чиқилган кутубхона орқали қурилмани бошқарувчи Java иловасини яратишга имкон беради. Андроид Native Development Kit Си ва бошқа тилларда ёзилган иловаларни яратади.

2012-йилнинг учинчи чорагида сотилган смартфонларнинг 75 фоизида Андроид операцион тизими ўрнатилган.

Андроид тизими версиялар тарихи

2008-йил сентябр ойида биринчи версияси чиқарилгандан сўнг тизимга бир неча янгиликлар киритилиши содир бўлди. Ушбу янгиликлар одатда, аниқланган хатоларни тузатиш ва тизимга янги функцияни киритиш билан боғлиқ бўлди. Тизимнинг ҳар бир версияси янгилик сифатида ўзининг кодли номи билан аталди. Код номлари алифбо тартибида берилди.

2012-йил ноябр ойига келиб, тизимнинг 14та версияси яратилди. Охириги версияси — 4.1 Jelly Bean («кўшимчаси билан чайнаш обаки») деб номланди.

НТС компанияси томонидан яратилган НТС Dream смартфони (T-mobile G1 номи остида расман T-Mobile мобил алоқа оператори томонидан яратилган) Андроид бошқаруви остида ишловчи биринчи қурилма бўлди, унинг тақдироти 2008-йил 23-сентябр куни бўлиб ўтди. Кўп ўтмай, смартфонлар бошқа ишлаб чиқарувчилари томонидан Андроид асосида қурилма ишлаб чиқариш истаги билан кўплаб мурожаатлар келиб туша бошлади. Планшетлар учун мўлжалланган Андроид учинчи (Ҳонейсомб)

версияси чиқиши билан борган сари кўпроқ ишлаб чиқарувчилар ушбу платформада планшетлар ишлаб чиқаришларини эълон қила бошладилар.

Смартфонлар ва планшетлардан ташқари Андроид операцион тизимини бошқа қурилмаларга ҳам ўрната бошладилар. Масалан, 2009-йил охирида Андроид асосида ишловчи биринчи фоторамка савдога чиқарилди. 2011-йил июн ойида Италиянинг Блуе Скй компанияси Андроид операцион тизими бошқаруви остида ишловчи иъмВатч интеллектуал қўл соатларини ишлаб чиқаришини маълум қилди. 2012-йил август ойида Никон Google платформасида ишловчи жаҳонда биринчи фотокамерасини тақдим этди.

Бундан ташқари, ташаббускор Андроидни қатор машҳур қурилмаларга кўчириб ўтказиб жорий қилдилар, улар орасида мисол учун, Windows Mobile HTC Touch Dual ва HTC платформасидаги смартфонлар бор, уларда Андроид эмуляция режимида ишга солинган. Мамода ишловчи — Nokia N810 ва Nokia N900 (Hitdroid номли порт) интернет-планшетлари — Windows Mobile операцион тизимида, МееГо, ва HTC HD2 платформасида ишловчи Nokia N9 смартфонлари каби қурилмаларга тўлақонли кўчириб ўтказиш ҳам амалга оширилди, уларда Андроид операцион тизимини microCD-карталар сифатида ички Nand-хотира сифатида ҳам ишга солиш мумкин.

Шу билан бирга, ўрнатилган тизим тўла, ҳеч бир чекланишларсиз функционаликка эга. Булардан ташқари, Андроид операцион тизимини Apple қурилмаларига — iPhone, iPod Touch ва iPad ларга Openiboot номли махсус дастур ёрдамида ўрнатиш муваффақиятли тажрибаси ҳам мавжуд, у ушбу қурилмаларда турли операцион тизимларни, шу жумладан, Андроид операцион тизимини ҳам ишга солиш учун мўлжалланган.

Бада операцион тизимидаги қурилмаларда чекланган функциялари билан дастлабки прошивкалари пайдо бўлмоқда. Коолу компанияси Нео ФрееРуннерга Андроидни ўрнатиш билан шуғулланиш билан бирга, қайта ўрнатилган Google мобил платформаси билан ушбу смартфонларни сотишда

ўз бизнесини ривожлантирмоқда. Коолу компаниясидан Нео ФрeеРуннерга биринчи расмий ва умумий фойдаланиш учун Андроид ўрнатилиши бeтa-релизи 2008-йил декабр ойида бўлиб ўтди. Андроид x86 архитектурасига ҳам кўчириб ўтказилган.

Устунликлари

- Баъзи шарҳловчилар Андроид қатор ҳолларда веб-сёрфинг, Google Инс. сервислари билан мослиги каби ва бошқа хусусиятлари билан ўз рақобатчиларидан бири Apple iOS компаниясига қараганда ўзини яхши намоён қилишини айтадилар. Андроид, iOS га нисбатан очиқ платформа ҳисобланади, бу ҳолат унда кўпроқ функцияларни амалга оширишга имкон бeради.

- iOS ва Windows Phone 7 дан фарқли равишда, Андроидда файлларни қабул қилиш ва узатишга ҳам имкон бeрувчи Блуeтoотҳ oқимини тўла амалга ошириш мавжуд. FTP-серверини, тармоққа уланиш нуқтаси режими (Pan хизмати) ва Bluetooth орқали гуруҳли биринчи даражали тармоқни (GN хизмати) амалга ошириш мавжуд.

- Андроид-аппаратларида, одатда, USB ва хотира карталарини олмасдан туриб бошқа узатиш усуллари тезлик чекланишларидан қатъий назар компьютер файлларини тезликда телефонга кўчиришга имкон бeрувчи, MicroCD-кардридер мавжуд; бундан ташқари, iOS ва Windows Phone 7 синхронлаштириш дастури (iTunes ва Zune), орқали амалга оширишдан ташқари, бирор-бир файлларни телефонга/телефондан тўғридан-тўғри узатиш мумкин эмас, Андроид операцион тизимидаги телефонлар эса хотира картаси файллар тизимини USB масс storage девисе («флешка») каби узатиш имконига эга.

- Аввалдан дастурни «текширилмаган манбалардан» (мисол учун, хотира картасидан) ўрнатиш тақиқланишига қарамай, ушбу чеклаш аппарат соzлашларида доимий воситалар ёрдамида ўчирилади, бу ҳолат эса интернет-уланишларсиз дастурларни телефонлар ва планшетларга ўрнатишга имкон

беради (мисол учун, Wi-Фи-уланиш нуқталарига эга бўлмаган ва одатда жуда қиммат турадиган мобил интернетга пул сарфлашни истамайдиган фойдаланувчилар учун), ҳамда барча истаганларга Андроид учун иловаларни бепул ёзиш ва ўз аппаратида тест синовларидан ўтказиш имконини беради, шу билан бирга, iOS ва Windows Phone 7 да ҳатто ўз дастурларини тарқатиш истаги бўлмаганда ҳам лойиҳачининг қайд этиш рўйхатини сотиб олиши керак бўларди.

- Андроид ARM, MIPS, x86 каби турли аппаратли платформаларда фойдаланиш мумкин.
- Иловалар бошқа муқобил Google плей магазинлари мавжуд, мисол учун Амазонъдан Аппсторе фор Андроид, Опера Сторе, Яндекс.Сторе.

Андроид ривожланиши тарихи

2005-йил

- июл — Google компанияси Андроид Инс. компаниясини сотиб олди.

2007-йил

- 5-сентябр — Open Handset Alliance (ОНА) компаниялар гуруҳи ташкил этилганлиги расман эълон қилинди, унинг мақсади мобил қурилмалар учун очиқ стандартларни ишлаб чиқиш ҳисобланади. Ҳозирги кунда ОНА 34 компанияларни бирлаштиради, улар орасида катта T-Mobile мобил алоқа операторлари, HTC, Intel, Sprint Nextel, KDDI, NTT DoCoMo, China Mobile каби мобил қурилмалар ишлаб чиқарувчилари, Broadcom, Марвелл, NVIDIA, Qualcomm, SiRF, Техас Инструменц, ЛГ, Моторола, Samsung Electronics микросхемалар лойиҳачилари ҳамда IT-индустрияси жаҳон гиганти ва бирлашманинг ғоявий раҳнамоларидан бири, Google компанияси мавжуд. ОНА компаниялар гуруҳи билан бир пайтда Linux ядросига асосланган очиқ Андроид мобил платформаси ҳам тақдим этилди.

- 12-ноябр — Андроид лойиҳачилари учун «Еарлй Лоок» СДК пакети биринчи версияси тақдим этилди ва кўчириб ёзиб олиш учун тақлиф этилди.

2008-йил

- 18-август — Alyans Open Handset Alliance янги SDK 0.9 бета версиясининг чиқарилишини эълон қилди.

- 23-сентябр — Google компанияси мобил оператори T-Mobile ва тайванлик ишлаб чиқарувчилари билан HTC билан ҳамкорликда Андроид 1.0 платформаси асосида дастлабки қурилма — T-Mobile Г1 (HTC Dream) смартфонини эълон қилди.

2009-йил

- 30-апрел — Андроид 1.5 (Супсаке) янгиланган версияси расман чиқарилди.

- 15-сентябр — Андроид 1.6 (Донут) версияси чиқарилди.

- 26-октябр — Андроид 2.0 (Еслаир) версияси чиқарилди.

- 3-декабр — Андроид 2.0.1. чиқарилди.

2010-йил

- 12-январ — Андроид 2.1 чиқарилди. Айрим манбаларда мазкур версия «Флан» деб аталади, «Eclair» релизларидагина шундай номланган.

- май — Андроид 2.2 (Froyo) чиқарилди.

- декабр — Андроид 2.3 (Gingerbread) чиқарилди.

2011-йил

- 22-феврал — Андроид 3.0 (Honeycomb) чиқарилди.

- 15-август — Google телекоммуникация корпорацияси 12,5 млрд. долларга сотиб олиш учун Моторола Мобилитй директорлар кенгаши билан шартнома тузишга эришди.

- 9-сентябр — Андроид Jelly Bean ҳақида дастлабки хабарлар.

- 19-октябр — Андроид 4.0 Ice Cream Sandwich чиқарилди.

2012-йил

- 29-октябр — Андроид 4.2 Jelly Bean янгиланган версияси чиқарилди.

Қизиқарли фактлар

Андроид платформаси учун махсус Дроид ва Робото шрифтлари туркуми ишлаб чиқилди. 1.5, OS Андроиддан бошлаб ҳар бир версияси номи бирор-бир ширинликни ифода этади. Версиялар тартиби бўйича номлар биринчи ҳарфлари латин алфавити ҳарфларига мос: 1.5 Supercase («keks»), 1.6 Donut («ponchik»), 2.0ГЪ2.1 Eisler («ekler» ёки «glazur»), 2.2 Froe («музлатилган ёгурт» сўзи қисқартмаси), 2.3 Гингербреад («имбир пряниги»), 3.0 Honeycomb («асалари уяси»), 4.0 Ice Cream Sandwich («мусқаймоқ брикети»), 4.1 Jelly Bean («сақичли муз парчаси»), 5.0 Key Lime Pie («лаймли пирог»), Lollipop («муз парчаси»), Molasses («меласса») ва Nougat («нуга»).

Биринчи иккитаси машҳур роботлар номлари бўлган: 1.0 Астро («Astro Boy») ва 1.1 Бендер («Futurama»), аммо уларни муаллифлик ҳуқуқлари сабабли ширинликлар номига алмаштирдилар.

2011-йил феврал ойи маълумотлари бўйича Андроид операцион тизими iPhone 4 с iOS ни ортда қолдириб, Буюк Британияда энг оммавий смартфонлар рўйхатида етакчилик қилди. Экспертларнинг тахминлари бўйича, бу Андроид операцион тизимининг мобил операцион тизимлари бозоридаги глобал етакчиликка биринчи қадамидир.

IDS охириги маълумотларига қараганда, ҳозирда «ақлли» девайсларни сотишда Андроиднинг улуши тахминан 75 фоизни ташкил этади, энг яқин рақобатчиси — iOS — 2-ўринда, тахминан 14 фоиз билан анча ортда қолган. 2008-йилдан Андроид бозордаги ўз улушини мунтазам ошириб келди ва iOS дан ўзиб кетди ҳамда Symbianni сиқиб чиқарди.

2.3 "Cristomet" ресторани менюси электрон маълумотлар базасини яратиш босқичлари.

"Cristomet" ресторани 2010 йилда ташкил топган бўлиб, асосан доимий мижозларга хизмат кўрсатади. Жойлашган манзили Франция жанубидаги кичик бир шаҳарча. Ресторан менюси қуйидаги категорияларга бўлинган.

- Салатлар ва яхна овқатлар

- "Иссиқ" газаклар
- Шўрвалар
- Паста
- Асосий овқатлар
- Барбеко
- Десертлар
- Винная карта
- Бар ва бошқалар

Бундан ташқари "Cristomet" ресторани мижозларга такси хизматини ҳам тақдим этади. "Cristomet" ресторани мижозларга қулайликлар яратиш мақсадида 4 та тилда(Инглиз, Франсуз, Италян ва Рус) менюларни тақдим этади.

II бобнинг асосий хулосаси сифатида шуни айтиш мумкинки, бу бобда биз тизим таҳлили, андроид тизими ва "Cristomet" ресторани электрон менюси ҳақидаги маълумотлар билан танишдик.

ШЯратилган дастурий таминогда ишлаш бўйича фойдаланувчи йўриқномаси.

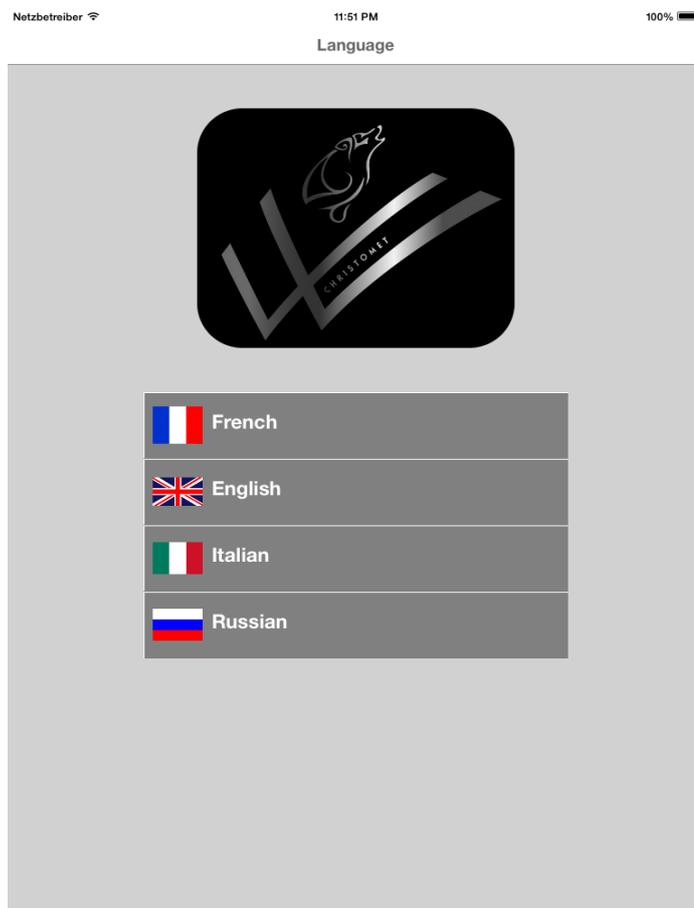
3.1 Дастурий таъминотни ўрнатиш учун кўйилган талаблар.

Ушбу битирув малакавий ишда бажарилган ишлар Android мухити учун мўлжалланган. Яратилган ўйин модулини Android қурилмасига ўрнатиш учун қуйидаги талаблар қўйилади.

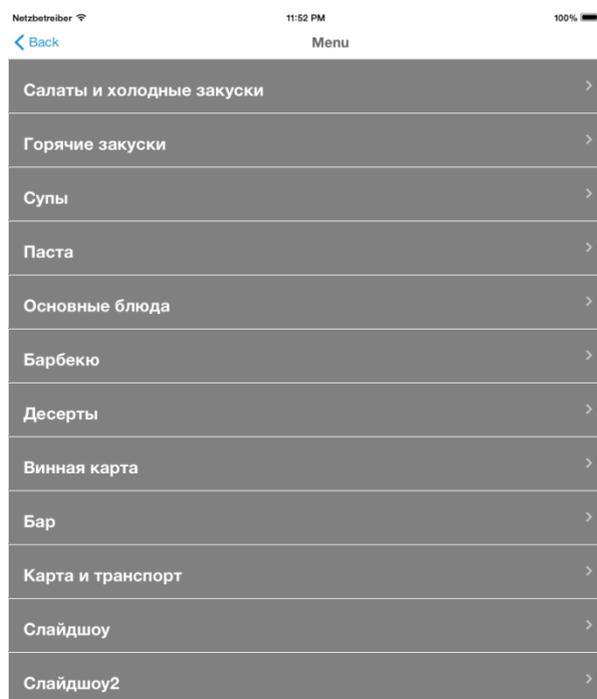
1. Телефон операцион тизими Android 4 ва ундан кейинги версиялардан бири.
2. Дастурни юклаш учун интернет тармоғи.
3. Телефон аппаратида камида 10 мб бўш жой
4. Телефон аппарати оператив хотираси камида 256 Мб.

Барча кўйилган талабларни бажарилиши, ишлаб чиқиладиган системани тўғри ишлаши кафолатини беради.

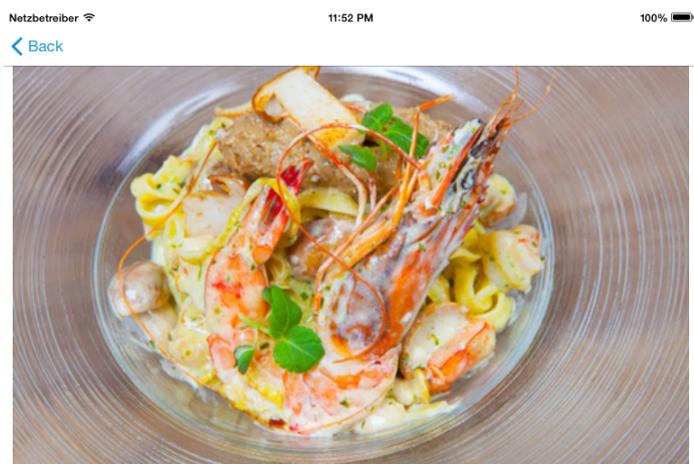
3.2 Дастурни ишлатиши бўйича йўриқнома.

3.1 расм. Дастурга тилини танлаш ойнаси

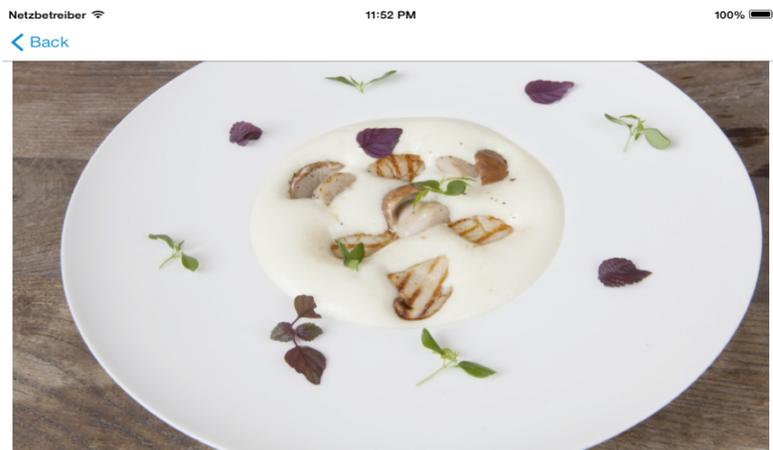
3.2расм. Электрон меню категориялар бўлими

Тартар из говядины с белыми грибами и трюфелями 30 €

3.3расм. Электрон меню овқатлар формаси қўриниши

Жареный камамбер с клюквенным муссом

15 €

3.4 расм. Электрон меню газаклар формаси қўриниши

Netzbetreiber 11:52 PM 100%

< Back

LA CHAM PA GNE (AOC)	LES BLANCS	PRIX	ANNÉE
	J-L VERGNON "CONVERSATION"	75 €	S.A
	DRAPPIER "BRUT NATURE"	88 €	S.A
	RUINART BLANC DE BLANCS	116 €	S.A
	BOLLINGER "SPÉCIAL CUVÉE"	94 €	S.A
	BILLECART-SALMON "BRUT RÉSERVE"	86 €	S.A
	KRUG "GRANDE CUVÉE"	218 €	S.A
	BOLLINGER "GRANDE ANNÉE"	192 €	2002
	DOM PERIGNON	247 €	2003
	ROEDERER "CRISTAL"	351 €	2005
	LES BLANCS DE PART ET D'AUTRES		2000
	VOUVRAY "BRUT RÉSERVE" DOMAINE DU CLOS NAUDIN F FOREAU	50 €	2007
	PROSECCO "RUSTICO" NINO FRANCO VENETIE	41 €	S.A
	MOSCATO D'ASTI MARCARINI PIEMONTE	97 €	2013
	LES ROSÉS		2000
	RUINART	110 €	S.A
	BOLLINGER "SPÉCIAL CUVÉE"	112 €	S.A
	BILLECART-SALMON	97 €	S.A
	KRUG	274 €	S.A
	DOM PERIGNON	411 €	2003
	LES MAGNUMS	150 ^{CL}	2000
	MOET & CHANDON "BRUT IMPÉRIAL"	199 €	S.A
	J-L VERGNON "CONVERSATION"	148 €	S.A
	DRAPPIER "CARTE D'OR"	161 €	S.A
	RUINART BLANC DE BLANCS	259 €	S.A
	BOLLINGER "SPÉCIAL CUVÉE"	230 €	S.A
	DOM PERIGNON	548 €	2003
	ROEDERER "CRISTAL"	840 €	2002
	ROEDERER "CRISTAL"	840 €	2004
	LES JEROBOAMS DE BLANC	300 ^{CL}	

3.4 расм. Электрон меню газаклар формаси қўриниши

Netzbetreiber 11:52 PM 100%

[Back](#)

Rhum, Passion Fruit, Vanilla Sugar, Apple Juice, Angostura
 Tequila, Cointreau, Jus de Pamplemousse,
 Sirop de Grenadine / Tequila, Cointreau,
 Grapefruit Juice, Grenadine Syrup

Les Cocktails classiques

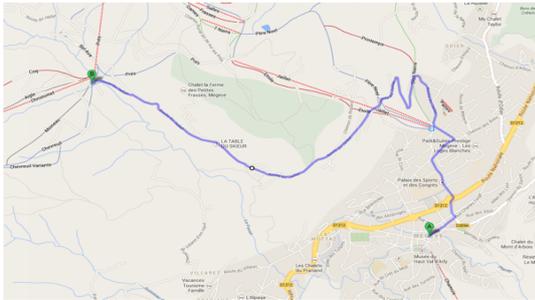
Kir vin blanc	7 €
Kir pétillant (avec prosecco)	11 €
Kir royal	15 €
Mojito / Daiquiri / caipirinha ...	15 €
Martini Rouge / Rosé / Blanc	8 €
Porto Rouge / Blanc	8 €
Apérol / Campari / Fernet branca	8 €
Ricard /Pastis 51 / Suze	8 €
Péroni Nastro Azzuro / Carlsberg / Grimbergen	6 €
Blanche du Mont-Blanc / Verte du Mont-Blanc	7 €
Corona / Grimbergen Ambrée	7 €
Amaretto / Bailey's	10 €
Get 27 / Get 31 / Jagermeister / Limoncello	10 €
Malibu / Manzana / Pimm's n°1 / Kahlua	10 €
Chartreuse Jaune / Chartreuse Verte / Génépi	10 €
Chartreuse V.E.P Verte	15 €
Smirnoff	10 €
Absolut	12 €
Beluga / Grey Goose	14 €
24 Carats	18 €
Johny Walker Red Label	10 €

3.5 расм. Электрон меню яхна ичимликлар формаси қўриниши

Netzbetreiber 11:52 PM 100%

[Back](#)

Contact :
 Le W du Christomet
 4775 route du Jaillot
 74120 Megève
 Tél. : [04 50 21 11 34](tel:0450211134)
 Map from Megeve:

Бесплатные автобусы готовы перевезти Вас в часы работы ресторана.

3.6 расм. Ресторан манзили ва қўшимча хизмат ҳақидаги маълумот ойнаси

IV-БОБ. ҲАЁТ ФАОЛИЯТИ ХАВФСИЗЛИГИ

4.1 Иш жойларини ташкил қилиш.

Фан-техника тараққиёти инсоннинг меҳнат фаолиятида талай қулайликларни яратиш билан бирга инсон ҳаёти учун зарарли бўлган баъзи бир омилларни келиб чиқишига ҳам олиб келди. Саноатда электр қувватидан кенг фойдаланиш йўлга қўйилди. Ҳозирги пайтда ҳар қандай электр қурилма электр токи билан ишлайди. Шу сабабли электр токи таъсирида рўй бериши мумкин бўлган бахтсиз ҳодисалар ва улардан сақланиш муҳим масалалар қаторига киради. Электр токининг энг хавфли томони шундаки, бу хавфни олдинроқ сезиш имкони йўқ. Шунинг учун ҳам электр токи хавфига қарши ташкилий ва техник чора тадбирларни белгилаш, тўсиқ воситалари билан таъминлаш, шахсий ва жамоа тизимларини ўрнатиш ниҳоятда муҳим.

Умуман, электр токи таъсири фақат биологик таъсири билан чегараланиб қолмасдан, балки электр ёйи, магнит майдони ҳамда статик электр таъсирлар ҳам бўлиб, буларни билиш ҳар бир киши учун керакли ва зарурий маълумотлар жумласига киради. Ҳозирги вақтда радио ва электрон қурилмаларнинг рвдиотелеметрия, радионавигация ва бошқа электромагнит тебранишларга асосланган аппаратларнинг кенг қўлланиши, кўпчиллик кишиларнинг радиоаппаратлар, уяли телефонлар ва компьютерлардан фойдаланиши электромагнит тебраниш тўлқинларидан муҳофазаланиш чора-тадбирларини амалга оширишни тақозо этади. Аёллар либосларини намойиш қилишни такомиллаштириш мақсадида Web саҳифа яратишда дастурчи қуйидаги хавфли ва зарарли омиллар таъсирида бўлади:

Омиллар:1. Мониторнинг электромагнит нурланишлари.2.Экранда статикэлектр разряднинг ҳосил бўлиши.3. Ультрарадиоволна нурланишлар.4. Инфракизил нурланишлар.5.Рентген нурлари.6.Ёруғлик тасвирининг ёрқинлиги7.Ёруғлик оқимининг липпиллаш даражаси.8.Кўриш майдонида ёрқинликнинг нотекис тақсимланганлиги.9.Тўғридан-тўғри ялтираш даражасининг юқорилиги.10.Ёритилганлик даражасининг юқори ёки пастлиги.11.Ҳаводаги чанг заррачалари.12.Ҳавонинг ионланиши

даражасининг ўзгариши.13.Ҳаво намлигининг ўзгариши.14.Иш зонасида ҳаво оқимининг ўзгариши.

Кимё омиллар:Ҳаво таркибидаги: углеродлароксид, озон, аммиак, формальдегид, полихлорли бифенилларнинг ҳосил бўлиши.

Психофизиологик ва микробиологик омиллар:1.Диққат ва кўришининг зўриқиши.2.Зукколик ва ҳиссиётнинг зўриқиши.3.Узоқ давом этувчи мувозанатли зўриқиш.4.Иш жараёнининг бир хиллиги.5.Вақт бирлигида ишлаб чиқиладиган ахборот ҳажмининг кўплиги.6.Иш жойларининг нотўғри ташкил қилиниши.7.Ҳаводаги микроорганизмлар миқдорининг юқорилиги.

Қуйида биз “Хотира қурилмаларини ташхисловчи тизим” ни яратиш ва ундан фойдаланишда ҳаёт фаолияти хавфсизлигини таъминлаш ва иш жойларини ва иш вақтини ташкил қилиш, зарарли факторлар даражалари ва уларни олдини олиш чораларини кўриб чиқамиз.

Компьютерни хонада тўғри жойлаштириш ва тўғри лойихаланиб, ўрнатилган ёритгичлар фойдаланувчини кўришини яхши таъминлайди, асаб тизимига қўшимча зўриқиш бермайди, операторни нормаллаши фаолиятини таъминлайди, иш жараёнидаги хатоларни кескин камайтиради. Компьютерларни алоҳида хоналарга 5-6 дисплейдан ортиқ бўлмаган ҳолда жойлаштириш тавсия қилинади. Бу энг аввало микроиқлимни йўл қўйилган қийматлари параметрларини таъминлашга имкон беради. Санитар нормаларга мувофиқ бита фойдаланувчи учун 5м²майдон, ҳажми 20м³ дан кам бўлмаслиги керак. Гигиеник нуқтаи нуқтаи назардан компьютерни шундай жойлаштириш керакки, экрандан кўзни кўтарганда, хонадаги энг узоқда жойлашган нарса ҳам кўрсин. Операторнинг иш жойини кириш эшигига юзи қараган ҳолда жойлаштириш энг самарали ҳисобланади. Энг узоқ масофага нигоҳни ўтказиш имкони-компьютерда ишлагандаги кўриш тизимининг оғирлигини камайтиришни энг самарали усули ҳисобланади. Иш жойларини компьютердан деворгача бўлган масофа 1м дан кам бўлмаган ҳолда хонанинг бурчакларига ёки деворга қаратиб жойлаштириш, деразадан

тушган ёруғлик кўз учун ортикча зўриқиш бўлмаслигига ёрдам беради. Шунинг учун ҳам компьютерни деразага қаратиб жойлаштирамаслик даркор. Агар бир хонада бир неча компьютерлар жойлашган бўлса, электромагнит нурларнинг таъсирини камайтириш учун бир манитор экранидан иккинчисининг орқа деворигача масофа 2м дан кам бўлмаслиги керак.

Санитар қоидаларга мувофиқ шахсий компьютерлар жойлашган хонада аралаш ёритилганлик, яъни табиий ва сунъий бўлиши керак. Табиий ёритилганлик иложи борича шимолга ва шимолий шарққа йўналтирилган бўлиши, имкони бўлмаса, жадал қуёш нури жанубий ва ғарбий деразалардан ялтиллашлар юзага келтирмаслиги ва ишлашга халақит қилмаслиги учун деразаларни пардалар, жалюзлар ёки ташқи тўсқичлар билан таъминлаш керак. Иш жойи деразага нисбатан ёнланмасига жойлашган бўлиб, табиий ёруғлик чап тарафдан тушиши мақсадга мувофиқ. Компьютерлар шундай жойлашиши керакки, ёниқ экран бошқа операторнинг кўриш майдонига тушмаслиги, экранда табиий ва сунъий ёритилганликнинг аксидан ялтиллашлар бўлмаслиги керак.

Кўриш шароитини баҳолаш учун ялтиллаганлик тушунчаси киритилади. Ялтиллаганлик-кўриш функциясини бузилишига олиб келувчи ялтиллаган юзларнинг кучайган ёруғлиги бўлиб, объектни кўришни ёмонлаштиради. Ялтилламасликнинг бирлиги-кг/м² . 30 минг кг/м² га тенг ёруғлик кўзни кўр қилади. Ялтиллаганлик ҳаддан ташқари асабийлашувини юзага келтиради. Шунинг учун санитар қоидалар ёруғлик келтиради. Шунинг учун санитар қоидалар ёруғлик манбаидан тўғридан-тўғри пайдо бўладиган ялтиллаганликни чегаралайди. Дераза, ёритгичлардан тушган ёруғлик кўриш майдонида 200 кг/м² дан ошмаслиги керак. Экран, стол, клавиатура каби иш юзасидан қайтган нурлардан ҳосил бўладиган ялтиллаганликларни ҳам чегаралаш керак. Бу ёритгичларни тўғри танлаб, иш ўринларини табиий ва сунъий ёритгичларга нисбатан тўғри жойлаштириш ҳисобига амалга ошади, бунда ялтиллашларнинг ёруғлиги дисплей экранда 40 кг/м² дан ошмаслиги керак.

Мутахассисларнинг тавсиясига кўра деворлар, мебеллар оч сут рангда, шипдан нур қайтариш коэффиценти 0.7- 0.8, девордан ва полдан 0.6 ва 0.3 бўлиши керак. Бунга шипни оқ ранга, деворларни оч сариқ ва қизғиш ранга бўяш натижасида эришиш мумкин. Умумий ёритиш учун люминесцент лампалар ишлатилиши натижасида улардан ёруғлик оқими кучланишининг ўзгаришига қаттиқ боғлиқ бўлганлиги сабабли ёритилганликнинг тебраниши юзага келади, бу ўз йўлида кўзни ҳар сафар адаптация қилишига, толиқишига олиб келади. Шунинг учун маҳаллий ва умумий ёритгичлар сифатида юқори частотали, ёнишини назорат қилувчи ускунали газоразрядли лампалар ишлатилиши керак. Тўғри танланган, яъни энг камида Швеция ўлчовлар ва синовлар Миллий комитети томонидан қабул қилинган МРК(II) талабларига жавоб берадиган ва керакли сертификати бўлган компьютерларда ишлаганда фойдаланувчи соғлиғини сақлаш мақсадида қуйидаги қийин бўлмаган қоидаларга риоя қилиш керак:

- иш жойи қулай бўлиши ва таянч-ҳаракат аппаратини ҳамда қон алмашишини нормал ишлашини таъминлаш керак;

- кун давомида видеотерминалда умумий ишлаш давомийлиги 4 соатдан ошмаслиги, видеотерминалда узлуксиз ишлаш 1.5-2 соатдан кўп бўлмаслиги, ҳар бир соат ишдан сўнг камида 10-15 минут танаффуз қилиш, шу пайтда ўриндан туриб,кўз, бел, қўл ва оёқ учун махсус машқлар қилиш керак.

- нормал кўриш қобилиятида кўз экрандан қўл чўзганчалик (яъни 60-70 смдан кам бўлмаган) масофада бўлиши ва йилига камида бир маротаба кўз врачига текширтириб туриш керак;

- бир соат мобайнида 10 мингдан ортиқ клавишни босиш керак эмас;

- манитор экранда ялтиллашлар пайдо бўлишига йўқ қўйилмаслиги керак;

- ҳомиладор аёлларнинг компьютерда ишлашига рухсат берилмайди.

4.2 Электр токи, электромагнит нурланишларнинг организмга таъсири ва уларда химояланиш

Ҳозирги замон электр қурилмалари, шу жумладан энг замонавий компьютерлар ҳам саноат частотасидаги 50Гц ли электр токи билан ишлайди. Бундай токи 0.6-1.5 mA миқдоридаги ток ўтса мускуллар тартибсиз қисқариб, инсон ўз аъзолари қисмларини бошқариш қобилиятидан маҳрум бўлади, яъни электр симини ушлаб турган бўлса, панжаларини еча олмайди. Бундай ток чегара миқдоридаги ушлаб қолувчи ток дейилади. Агар ток миқдори 25-50 mA га етса, унда ток таъсир кўрсатади, бунинг натижасида нафас олиш қийинлашади. Таъсир қилувчи ток миқдори 100mA дан ортиқ бўлса, у юрак мускулларига таъсир кўрсатади ва юракнинг ишлаш тартиби бузилади, натижада қон айланиши тизими бутунлай ишдан чиқади ва бу ҳолат ўлимига олиб келади. Энг зарарли ток частотаси 20 Гц дан кам тоқларнинг таъсир даражаси камади. Катта частотадаги электр тоқларида ток уриш бўлмайди, лекин куйиши мумкин. Электр кучланиш қанча юқоири бўлса, у шунча хавфли ҳисобланади.

Электр қурилмалар, электрон ҳисоблаш машиналари ва компьютер билан ишлашда, уларнинг ток ўтказувчи қисмларининг изоляция қобилиги емирилиши оқибатида, уларнинг корпусида электр кучланганлиги пайдо бўлиши мумкин. Шунинг учун улар қайси жойда ва қандай бинода ишлатилашидан қатъий назар, уларнинг корпусида электр кучланганлиги пайдо бўлиши мумкин. Шунинг учун улар қайси жойда ва қандай бинода ишлатилишидан қатъий назар, уларнинг металл корпусларини ерга улаб муҳофазаланади. Ерга улаб муҳофаза қилиш қурилмасининг умумий қаршилиги, йилнинг ҳамма фасллари учун, 1000 В кучланишига бўлган электр қурилмаларда 4 Ом дан ката бўлмаслиги керак.

Электр қурилмаларининг ток ўтмайдиган металл қисмларини олдиндан нолга улаб муҳофаза қилиш деб юритилади. Агар электр қурилмаси корпусида инсон ҳаёти учун хавфли кучланиш ҳосил бўлиб қолса, уни тезда ўчириш учун муҳофазалофчи автоматик ўчиришқурилмалари

ўрнатилади. Улар электр асбобни 0.2 с дан ошмаган вақт давомида ўчириш имкониятини бериш керак.

Электромагнит майдоннинг электр кучланганлигининг энг катта миқдори:

- Электромагнит майдон кучланганлигининг электр ташкил этувчисининг видеоманитор юзасидан 50 см масофадаги қиймати-10В/м;
- Электромагнит майдон кучланганлигининг магнит ташкил этувчисининг видеомонитор юзасидан 50см масофадаги қиймат-0.3 В/м;
- Электр майдон кучланганлиги талабалар учун 15 кВ/м ва ката ёшдагилар учун 20 кВ/м ва ката ёшдагилар учун 20 Вт/м² дан ошмаслиги керак.

Электр қурилмалари, ШК ва компьютерлардан фойдаланишда турли хилдаги ёнишлар хавфи доим мавжуддир. Замонавий компьютерларда электрон схемаларнинг элементларини жойлашиш зичлиги жуда юқоридир, улаш симлари, коммункацион кабеллар бир-бирига жуда яқин жойлашган. Улардан ток оққанда, ката миқдорда иссиқлик ажралади, баъзи бўлимларда ҳарорат 80-100 С гача кўтарилиши мумкин. Бу уларнинг изоляция қобиғининг эришига, ўтказгич қисмларининг очилиб қолишига, оқибатда қисқа туташув бўлиб, учқун чиқиши ва ёниб кетишига олиб келиши мумкин.

Ортиқча иссиқликни йўқотиш учун ҳавони конденционерлаш ва вентиляция тизими хизмат қилади. Лекин бу тизмлар машиназаллари ва бошқа хоналар учун қўшимча ёнғин хавфини юзага келтиради, чунки бир тарафдан, ёнғин содир бўлганда, уларни хоналарга тезда тарқалишига ёрдам беради.

Электр қурилмаларига ток алоҳида ёнғин хавфи бўлган кабел симлари орқали узатилади, ёнувчи изоляция материалининг мавжудлиги, электр учқуни ва яқинлашиш қийинлиги кабел линияларидан ёнғин ёнғин чиқиши ва ривожланиши эҳтимоли янада катталигидан далолат беради. Шунинг учун кабел симлари ёнмайдиган материаллардан тайёрланган, олиб-қўйилувчи технологик пол остидан ўтиши керак. Ҳисоблаш марказларидаги хоналарда

ёнғин жўмраклари йўлкаларга зина майдончаларига, кириш жойларига ўрнатилади. Олов ўчиргичлари 40-50 см² га биттатдан ўрнатилади. Ёнғин сигнализаторлари ва автоматик ёнғин ўчириш қурилмалари ўрнатилади.

4.3 Микроиқлим ва ишчи ҳудудининг ҳаво муҳити

Ишлаб чиқариш хоналари (бинолари) микроиқлими – бу бинолар ички муҳитининг метео (иқлим) шароитларидир. Улар ҳаво ҳарорати, намлиги ва ҳаракат тезлиги билан бирикма ҳолда, шунингдек тусўвчи мосламалар, технологик ускуналар ва иссиқлик нурланиш юзалари ҳароратининг инсон организмга таъсири билан белгиланади.

Микроиқлим ишчи ҳудудда ишчиларнинг доимий ва ёки вақтинча турган жойидан 2 м баландликда баҳоланади.

Энг қулай шароитлар – терморегуляция механизмлари кучланишисиз организмнинг нормал иссиқлик аҳволини таъминловчи ҳамда узоқ ва мунтазам инсонга таъсир қилувчи микроиқлим ўлчамларининг йиғиндиси. Улар меҳнатга қобилиятлилигининг юксак савияси учун шарт – шароит яратади ва иссиқ - қулай комфорт сезувчанликни таъминлайди.

Инсонга узоқ мунтазам таъсир этишда терморегуляция механизмлари-кучланиши билан давом этадиган организмнинг иссиқлик ҳолатида дарҳол нормаллашувчи ўзгаришлар чақирадиган микроиқлим ўлчамлари йиғиндиси йўл қўйиладиган иқлим шароитлари деб қаралади. Бундай ҳолда организмга шикаст етмайди ёки саломатлигининг аҳволига зарар бўлмайди, бироқ дискомфорт иссиқликни сезиш, инсон ўзини ёмон ҳис қилиши ва меҳнатга лаёқати пасайиши (сустлашиши) мумкинлиги кузатилади.

Ишлаб чиқариш биносининг микроиқлими ходимга катта таъсир кўрсатади. Тавсия этиш мазмундан микроиқлимнинг айрим ўлчамларининг четга чиқиши меҳнатга лаёқатни сустлаштиради, ходимнинг ҳиссиётини ёмонлаштиради ва касбий касалликларга олиб келиши мумкин.

Ҳаво ҳарорати. Паст ҳарорат организмнинг совуб кетишга ҳамда шамоллаш касалликлари чиқишига сабаб бўлади.

Юқори ҳароратда – организм қизиб кетади, жуда кўп миқдорда терлайди, меҳнатга лаёқат сустлашади. Ишчи эътибори сустлашиб, бахтсиз ходисага олиб келиши мумкин.

Ҳавонинг юқори намлиги тери ва ўпканинг устки қисмидан намликнинг буғланишини қийинлаштиради ва оғир – оқибатда организмнинг терморегуляцияси бузилишига, инсон аҳволининг ёмонлашуви, меҳнатга лаёқатлилиқнинг сустлашувига олиб келади. Паст намликда ($< 20\%$) – юқори нафас йўллариининг шиллиқ пардалари қуриб қолиши кузатилади.

Ҳаво ҳаракати тезлиги. Инсон $v=0,15$ м/сек.да ҳаво ҳаракатини сеза бошлайди. Ҳаво оқимининг ҳаракати унинг ҳароратига боғлиқ. $36^0 \text{ C} > t$ да оқим инсонга салқинлатувчи таъсир, $40^0 \text{ C} < t$ да ноқулай, ёмон, салбий таъсир кўрсатади.

“Умумий санитария-муҳандислик талаблари” организм қувват харажатларига боғлиқ ҳолда 3 тоифадаги ишларни кўзда тутаяди:

Енгил жисмоний

1а – жисмоний куч талаб қилмайдиган ўтирган ҳолда;

1б – ўтириб, туриб ёки юриш билан боғлиқ айрим жисмоний кучланиш;

Жисмоний ўртача оғир

2а – 1 килограммгача буюмларни енгил олиб юриш билан боғлиқ; маълум жисмоний кучланишни, 10 килогача юкни буюмларни кўтаришни талаб қилувчи турган ёки ўтирган ҳолда;

Оғир жисмоний

2б – 10 килограммдан ортиқ вазндаги доимо олиб юриш; ташиш билан боғлиқ ва катта жисмоний куч талаб этадиган;

3.1-жадвалда йил фасли ва ишлар тоифасини ҳисобга олган ҳолда микроиклим ўлчамларининг қулай меъёрлари берилган. Таъкидлаш жоизки, йилнинг иссиқ даврида ҳавонинг ўртача суткалик ҳарорати $+10^0 \text{ C}$ дан юқори, йилнинг энг совуқ даврида $+10^0 \text{ C}$ дан паст, нисбий намлик 40-60% дир.

Микроиклим параметрларининг
оптимал меъёрлари

3.1- жадвал

Иш даври	Иш танфаси	Ҳарорат, °С	Ҳаво ҳаракати тезлиги м/с дан ортиқ эмас
Совуқ	Ia	22-24	0.1
	Iб	31-23	0.1
	Ia	18-20	0.2
	Iб	17-19	0.2
	III	16-18	0.3
	Иссиқ	Ia	23-25
Iб		22-24	0.2
Ia		21-23	0.3
	IIб	20-22	0.3
	III	18-20	0.4

Ҳавода мавжуд қотишмалар катта аҳамият касб этади.

Ишлаб чиқариш жараёнида ҳавога заҳарли моддалар (буғлар, газлар, чанг) ажралиб чиқиши мумкин. Улар нафас йўллари орқали ва меъда-ичак тракти орқали инсон организмига тушади ва салбий оқибатларига олиб келишга қодир.

Стандартга мувофиқ, инсон организмига таъсирида касбий касалликлар ёки инсон саломатлиги аҳволининг оғирлашувларига олиб келувчи моддалар заҳарли моддаларга киради. Заҳарли моддалар хавфнинг 4 та синфига бўлинади:

1. Фавқулудда хавфли
2. Юқори хавфли
3. Мўътадил хавфли
4. Кам хавфли

Ишчи ҳудуднинг ҳавода мавжуд захарли моддалар устидан назорат 1 – синф моддалари учун узлуксиз бўлиши ва қолган синфлар моддалари учун даврий бўлиши мумкин.

Ишчининг 8 соатли иши ёки бошқа бир давомийликда, бироқ бутун иш вақти давомида ҳафтасига 41 соатдан кам бўлмаган вақтда кундалик бўлишидаги касаллик ёки саломатлиги аҳолининг оғишмасини чақирмайдиган концентрация ҳавода зарарли моддалар меъёрли йўл қўйиладиган концентрацияси деб аталади.

Меъёрли йўл қўйиладиган концентрация 700дан ортиқ турдаги зарарли моддалар учун андоза белгилайди. Айрим моддалар тавсифи 3.2. – жадвалда келтирилган

Ишчи ҳудудининг ҳавосида меъёрли йўл қўйиладиган захарли
моддалар концентрацияси

3.2-жадвал

Моддаларининг номланиши	меъёрли йўл қўйиладиган концентрацияси мг/м ³	Хавф синфи
Азот оксиди	5	2
Аммиак	20	5
Сульфат ангидриди	1	2
Бензин эритмаси	300	4
Бензин ёнилғиси	100	4
Металли симоб	0.01	1
қўрғошин	0.01	1
углерод оксиди	20	4
Ҳлор	1	2
Уювчи ишкорлар	0.5	2

4.4 Фавқулодда вазиятларда ҳаётий фаолият хавфсизлигини таъминлаш тамойиллари ва усуллари

Табиий офатлар, авариялар (фожеалар) оқибатларини тугатиш, бу ишларни юритиш учун бошқарув органлари ва куч идораларини доимий ҳозирлигини таъминлаш, шунингдек тинчлик даврида фавқулодда вазиятларни олдини олиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш устидан назорат қилиш учун Ўзбекистон Президенти ҳузурида фуқаролар мудофааси, фавқулодда вазиятлар ва табиий офатлар оқибатларини тугатиш ишлари бўйича Давлат комиссияси тузилган, халқ фавқулодда вазиятлар бўйича комиссиялар ташкил этилган.

Халқ хўжалигининг барча объектларида (саноат ва қишлоқ хўжалиги корхоналари, муассасалар, ташкилотлар, ўқув юртлари) фуқаролар мудофааси уюштирилмоқда.

Халқ хўжалиги объекти раҳбари фуқаролар мудофааси бошлиғи саналади. У ўз объектида фуқаролар мудофаасини ташкил қилиши ҳамда кучлар ва воситаларнинг кутқарув ва бошқа кечиктирилмайдиган ишларни амалга оширишга доимо ҳозир туриши учун масъулдир.

Фавқулодда вазиятларда аҳоли ҳимояси самарадорлигига фавқулодда вазиятларида хавфсизликни таъминлаш ва барча воситалар ҳамда усуллардан серунум фойдаланиш тамойилларини онгли тарзда инобатга олиш асосида эришиш мумкин. Фавқулодда вазиятларда аҳолини ҳимоялашнинг асосий тамойиллари қуйидагилар саналади:

- мамлакатнинг бутун ҳудудида мудофаа тадбирларига аввалдан тайёргарлик кўриш ва амалга ошириш. Бу тамойил энг аввало инсонни хавfli ва зарарли омиллардан ҳимоялаш воситаларини йиғиш ва улардан фойдаланиш учун тайёр ҳолда туриш, шунингдек аҳолини хавfli ҳудудлар (таваккал ҳудудидан) дан хавфсиз жойга кўчириш юзасидан тадбирларга тайёргарлик ва амалга оширишни кўзда тутати;

- шу чора-тадбирларни ўтказиш характери, ҳажми ва муддатини аниқлашга дифференциал (даражаланган) ёндашув. Дифференциалланган

ёндашув ҳимоя тадбирлари характери ва ҳажми хавфли ва зарарли омиллар, шунингдек маҳаллий шароитлар манбалари турларига боғлиқ тарзда белгаланишида ўз ифодасини топади;

- вазиятнинг турли шароитларида инсон фаолиятининг барча соҳаларида хавфсиз ва соғлом шароит яратиш учун ҳимоя тадбирларини ўтказиш йиғиндиси. Мазкур тамойил турмуш муҳитнинг хавфли ва зарарли омилларининг ранг-баранглилиги билан шартланиб, табиий офатлар, ишлаб чиқариш фожеа ва ҳалокатлари, шунингдек зарарлаш замонавий воситалари оқибатларидан ҳимояланиш услублари ва воситаларидан самарали қўлланилишидан иборат.

Маълумки, фавқулодда вазиятларда аҳолини ҳимоялаш вазифалари жамиятни ташкил қилишнинг турли даражаларида ҳал қилинади. Ҳимоялашнинг кўриб чиқилган тамойиллар асосан давлат органларига мансуб, улар ўзларининг амалий ишларида улардан фойдаланишлари керак. Ҳаётий фаолият хавфсизлигини таъминлашнинг энг паст даражасига тўхталадиган бўлсак, инсон энг аввало ўзи ҳавотирланиб, хавфлардан ўзини ҳимоя қилиш чораларини кўради, ўз ҳаётини ҳимоя этишга қодир бўлиши керак.

Амалиётнинг гувоҳлик беришича, ҳар бир инсоннинг ўз-ўзини ҳимоя қилиш бўйича мустақил, ўз вақтида, тезкор ва тўғри ҳаракати натижасида умумий мақсадга эришиш – фавқулодда вазиятларда аҳолини ҳимоя қилиш мумкин.

Шунинг учун яна бир тамойил, шахсий тамойилни ифодалаш мумкин - «Ўзингни қутқарсанг, бошқаларни қутқарган бўласан». Агар инсон ўзини қутқаришга қодир бўлса ва мисол учун ўзига қандай биринчи тиббий ёрдам кўрсатишни, табиий офатларда қандай тутиш керак, техноген фожеаларда нима қилмоқ зарурлигини билса, ўшанда у бошқаларга ибрат бўлиб, ёрдам бера олади. Фавқулодда вазиятлардаги ҳаракатларга тайёрланмаган инсонлар ўз ҳаётлари ва атрофдагилар ҳаётини хавфга солиб, ўзларининг ожизликлари, уюшмаганликлари билан вазиятни

мураккаблаштирадилар. Ҳар бир фуқаро ўзини, ўз оиласини ҳимоя қилиши ва бошқа инсонларга ёрдам бермоғи лозим. Шу қоидага амал қилсанг, нафақат ўзингни хавфсизлигингни таъминлаган, бошқаларни қутқарган бўласан, балки давлат (жамият) хизматлари, инсон ҳаётий фаолияти хавфсизлигини таъминловчи фуқаро мудофааси бўлинмалари, милиция, тез ёрдам персоналининг кейинги ҳаракатлари учун қулай шароитларни яратган бўласан.

Замонавий шароитда фавқулодда вазиятларда ҳаётий фаолият хавфсизлигига ҳимояланишнинг 3 асосий усулини жорий этувчи тадбирлар мажмуини амалга ошириш йўли билан эришилади;

- аҳолини хавfli ва зарарли омилларнинг ноқулай таъсир таваққали мавжуд жойлар (туманлар) дан эвакуация қилиш;

- аҳоли томонидан индивидуал ҳимоя воситалари, шунингдек тиббий профилактика воситаларидан фойдаланиш;

- жамоа ҳимоя воситаларидан фойдаланиш.

Фавқулодда шароитларда аҳоли ҳаётий фаолият хавфсизлигини таъминлаш учун булар билан бир қаторда фавқулодда вазиятларда аҳолини ҳаракатларга ўқитиш, фавқулодда вазият хавфи ва ҳосил бўлиши тўғрисида ўз вақтида хабардор қилиш, сув, озик-овқат маҳсулотларини радиоактив, токсик ва бактериал моддалар билан заҳарланишининг олдини олиш, ҳимоялаш, радиацион, кимёвий ва бактериологик, разведка, шунингдек дозиметрик ва лаборатория назорати; таваккал ҳудудларида аҳоли иш тартиби ва ўзини тутиши учун талаб этиладиган профилактик ёнғинга қарши, эпидемияга қарши ва санитария-гигиена тадбирлари амалга оширилади;

- зарарланиш ўчоқларида қутқарув ва бошқа кечиктириб бўлмайдиган ишлар; инсонларга санитар ишлов бериш, моддий воситалар, кийим-кечаклар ва пойафзал, бинолар ва иншоотлар дегазацияси, дезактивацияси ва дезинфекцияси амалга оширилади.

Хулоса

"Cristomet" ресторани электрон менюсини яратиш мавзусидаги ушбу битирув малакавий иш, биринчи қисмида инновацион ахборот тизимлари ва уларнинг мобил операцион тизимларда қўлланилиш бўйича назарий маълумотлар батавсил ёритилган. Иккинчи қисмда эса танланган соҳа таҳлили ва масаланинг қўйилиши ва унинг ечиш босқичлари ҳақида умумий маълумотлар берилган.

Ушбу малакавий ишда мобил операцион тизимлари ва улар учун дастурий восита яратиш бўйича кўникмалар ҳосил қилинди.

Малакавий битирув ишида:

- Андроид операцион тизимида ишлаш кўникмалари ҳосил қилинди;
- Java дастурлаш муҳитида дастурлаш амалга оширилди;
- Ресторан бизнеси соҳасида ахборот технологияларни қўллаш бўйича кўникмалар ҳосил қилинди.
- "Cristomet" ресторани соҳа фаолияти ўрганилди.

Малакавий битирув ишида тўртта асосий қисм бўйича маълумот берилди. Ушбу малакавий битирув иши ресторан мижозлари учун мўлжалланган бўлиб, қулай ва содда интерфейсга эгадир.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Каримов. И.А. «Жаҳон малявий-иқтисодий интқирози, Ўзбекистон шароитида уни баргараф этиш йўллари ва чоралари» Т: “Ўзбекистон” 2012. -56 б.

2. [Дмитрий Елисеев](#) Разработка и продажа программ для iPhone и iPad И: [БХВ-Петербург](#) 2011. С.336 ISBN 978-5-9775-0687-8
3. Дэйв Марк, Джек Наттинг, Джефф Ламарш Разработка приложений для iPhone, iPad и iPod touch с использованием iOS SDK М: Вильямс 2011 С 624. ISBN 978-5-8459-1725-6
4. Коллектив авторов. Подборка книг по Objective-C, Cocoa и Xcode Vol.1 С 252
5. Д. Пайлон, Т. Пайлон Програмируем для iPhone и iPad М: «Питер» 2011 С 624.
6. Stephen G. Kochan. Developer's Library. С 525. 2011 ISBN: 9780321811905
7. Стивен Кочан Программирование на Objective-C 2.0. С 583 Издательство: ЭКОМ Паблишерз 2010 ISBN: 978-5-9790-0131-9
8. Wei-Meng Lee . Beginning iOS 5 Application Development . Изд: John Wiley & Sons, Inc. ISBN: 978-1-118-14425-1 Г.изд: 2012 С: 656
9. Ёрматов Ф.Ё., Исамухамедов Ё.У. Меҳнатни муҳофаза қилиш. Дарслик. Ўзбекистан нашриёти. Тошкент 2002.
10. Белов С.В. Безопасность жизнедеятельности М.: Высшая школа. 2003
11. http://cocoadevcentral.com/d/learn_objectivec/
12. <http://www.otierney.net/objective-c.html>

Илова

<html>
<body>

html body #winesLayer

```

{
    background-color: rgba(0,0,0,0.9);
}

html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr td.column1,
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr th.column1,
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr td.column2,
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr th.column2,
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr td.column3,
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr th.column3
{
    color: #ffffff;
    font-family: 'adobe_jenson_proregular', serif;
    font-size: 18px;
}
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr td.column1,
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr th.column1
{
    width: 650px;
    color: #ffffff;
    font-family: 'adobe_jenson_proregular', serif;
    font-size: 14px;
}

html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr td.column3 ,
html body #winesLayer #winesContainer .contenttable tr th.column3 {
    width: 150px;
    text-align: right;
    color: #ffffff;
    font-family: 'adobe_jenson_proregular', serif;
    font-size: 18px;
    text-transform: uppercase;
}

html body #winesLayer #winesContainer .content h2
{
    margin-left: 5px;
    position: absolute; z-index: 100
}
/* CHAMPAGNE TITLE */
#champagneTitle .first {top: 0px; left: 0px}
#champagneTitle .second {top: 90px; left: 45px}
#champagneTitle .third {top: 180px; left: 60px}
#champagneTitle .forth {top: 270px; left: 115px}

```

```
#champagneTitle .fifth{top:377px;left:95px}
/* LOIRE TITLE */
#loireTitle .first{top:0px;left:0px}
#loireTitle .second{top:90px;left:45px}
#loireTitle .third{top:180px;left:60px;width: 500px;}
#loireTitle .forth{top:270px;left:115px}
#loireTitle .fifth{top:377px;left:125px}
#loireTitle .sixth{top:485px;left:135px}
```

```
/* bourgogne TITLE */
#bourgogneTitle .first{top:0px;left:0px}
#bourgogneTitle .second{top:90px;left:45px}
#bourgogneTitle .third{top:180px;left:60px}
#bourgogneTitle .forth{top:270px;left:121px}
```

```
/* savoie TITLE */
#savoieTitle .first{top:0px;left:0px}
#savoieTitle .second{top:90px;left:45px}
#savoieTitle .third{top:180px;left:80px}
#savoieTitle .forth{top:270px;left:121px}
```

```
/* bordelais TITLE */
#bordelaisTitle .first{top:0px;left:0px}
#bordelaisTitle .second{top:90px;left:45px}
#bordelaisTitle .third{top:180px;left:60px}
#bordelaisTitle .forth{top:270px;left:121px}
#bordelaisTitle .fifth{top:377px;left:115px}
```

```
/* rhone TITLE */
#rhoneTitle .first{top:0px;left:0px}
#rhoneTitle .second{top:90px;left:30px}
#rhoneTitle .third{top:180px;left:45px}
#rhoneTitle .forth{top:270px;left:60px}
#rhoneTitle .fifth{top:377px;left:50px}
/* roseTitle TITLE */
```

```
#roseTitle .first{top:0px;left:0px}
#roseTitle .second{top:90px;left:45px}
#roseTitle .third{top:180px;left:60px;width: 500px;}
#roseTitle .forth{top:270px;left:180px}
```

```
/* italie TITLE */
```

```
#italieTitle .first{top:0px;left:0px}
#italieTitle .second{top:90px;left:45px}
#italieTitle .third{top:180px;left:60px}
#italieTitle .forth{top:270px;left:121px}
```

```
/* espagne TITLE */
```

```
#espagneTitle .first{top:0px;left:0px}
#espagneTitle .second{top:90px;left:45px}
#espagneTitle .third{top:180px;left:60px}
#espagneTitle .forth{top:270px;left:121px}
#espagneTitle .fifth{top:377px;left:115px}
#espagneTitle .sixth{top:485px;left:95px}
```

```
/* californie TITLE */
```

```
#californieTitle .first{top:0px;left:0px}
#californieTitle .second{top:90px;left:45px}
#californieTitle .third{top:180px;left:60px}
#californieTitle .forth{top:270px;left:121px}
#californieTitle .fifth{top:377px;left:115px}
#californieTitle .sixth{top:485px;left:95px}
```

```
/* argentine TITLE */
```

```
#argentineTitle .first{top:0px;left:0px}
#argentineTitle .second{top:90px;left:45px}
#argentineTitle .third{top:180px;left:60px}
#argentineTitle .forth{top:270px;left:121px}
```

```
/* chili TITLE */
```

```
#chiliTitle .first{top:0px;left:0px}
#chiliTitle .second{top:90px;left:45px}
#chiliTitle .third{top:180px;left:60px}
```

```
</style>
```

```
<body>
```

```
<div id="winesLayer"class="popinLayer open"style="display: block;">
```

```
<a href="javascript:void(0)"class="closeButton">
```

```
<div></div>
```

```
</a>
```

```
<div id="winesContainer">
```

```
<!-- -----  
LA CHAMPAGNE  
-----  
-->
```

```
<div class="content">
```

```
<h2 id="champagneTitle"><span class="big  
first">La</span><span class="big second">Cham</span><span class="big  
third">pa</span><span class="big forth">gne</span><span class="small  
fifth">(AOC)</span></h2>
```

```
</div>
```

```
<div class="content contentList">
```

```
<table>
```

```
<tbody><tr>
```

```
<th class="column1">Les Blancs</th>
```

```
<th class="column2">Prix</th>
```

```
<th class="column2">AnnÉE</th>
```

```
</tr>
```

```
<tr>
```

```
<td class="column1">J-L Vergnon
```

```
"Conversation"</td>
```

```
<td class="column2">75 &euro;</td>
```

```
<td class="column3">S.A</td>
```

```
</tr>
```

```
<tr>
```

```
<td class="column1">Drappier "Brut
```

```
Nature"</td>
```

```
<td class="column3">2011</td></tr>
```

```
<tr><td class="column1">Hermitage
```

```
J-L Chave </td>
```

```
<td class="column2">275
```

```
&euro;</td>
```

du Papes "cuvÈe Favier" domaine St PrÈfert	2009	Ch,teauneuf	82
€	2008		
class="column1">Chateauneuf du Papes Clos des Papes			130
€	2008		
class="column1">Chateauneuf du Papes Clos des Papes			173
€	2011	Ch,teauneuf	251
du Papes "Marie Beurrier" H.Bonneau	2005	Ch,teauneuf	282
du Papes "RÈserve des CÈlestins" H.Bonneau	2008		

</tbody></table>

</div>

```
<!-- -----
LA ROSE DU SUD
-----
-->
```

<div class="content">

<h2 id="roseTitle">

LE

rosÈ

du sud

(AOC)

</h2>


```

<!-- -----
LA ESPAGNE
-----
-->
<div class="content">

    <h2 id="espagneTitle">
        <span class="big first">L'</span>
        <span class="big second">ESP</span>
        <span class="big third">AGNE</span>
    </h2>

</div>

```

```

<!-- -----
L ESPAGNE LISTE
-----
-->
<div class="content contentList">
    <table>
        <tbody><tr>
            <th class="column1">LE BLANC
            </th>
            <th class="column2"></th>
            </tr>
            <tr>
                <td class="column1">D.O
                </td>
                <td class="column2">81
                <td class="column3">2011</td>
            </tr>
        </tbody></table>
    <table>
        <tbody><tr>
            <th class="column1">LES ROUGES
            <th class="column2"></th>
            </tr>
            <tr>
                <td class="column1">D.O
                </td>

```

Priorat "Terra de Cucques" Terroir Al Limit

€</td>

Priorat 'Torroja' Terroir Al Limit

```

&euro;</td>
<td class="column2">81
<td class="column3">2010</td>
</tr>
<tr>
Priorat Torroja' Terroir Al Limit
&euro;</td>
<td class="column1">D.O
</td>
<td class="column2">7
<td class="column3">2009</td>
</tr>
<tr>
Priorat 'Arbossar Terroir Al Limit
&euro;</td>
<td class="column1">D.O
</td>
<td class="column2">158
<td class="column3">2009</td>
</tr>
<tr>
Priorat 'Grattalops' Alvaro Palacio
&euro;</td>
<td class="column1">D.O
</td>
<td class="column2">106
<td class="column3">2008</td>
</tr>
<tr>
Ribeira del Duero Flor de Pingus
&euro;</td>
<td class="column1">D.O
</td>
<td class="column2">218
<td class="column3">2009</td>
</tr>
<tr>
Ribeira del Duero Vega Sicilia Unico Reserva Especial
&euro;</td>
<td class="column1">D.O
</td>
<td class="column2">416
<td class="column3"></td>
</tr>
</tbody></table>
</div>
<!-- -----
californie

```

-->

first">La

```
<div class="content">
  <h2 id="californieTitle"><span class="big
    <span class="big second">CALI</span>
    <span class="big third">FOR</span>
    <span class="big forth">NIE</span></h2>
```

```
</div>
```

```
<!-- -----
californie liste
-----
```

```
-->
<div class="content contentList">
```

class="column2">75^{cl}</th>

```
<table>
  <tbody><tr>
    <th class="column1">Les Blancs</th>
    <th
  </tr>
  <tr>
```

sauvignon Blanc Napa Valley
€</td>

```
<td class="column1">Sleeper
  </td>
  <td class="column2">60
  <td class="column3">2011</td>
</tr>
```

Conumdrum</td>
€</td>

```
<tr>
  <td class="column1">Caymus
  <td class="column2">77
  <td class="column3">2011</td>
</tr>
```

```
</tbody></table>
```

```
<table>
  <tbody><tr>
    <th class="column1">Les
```

```

Rouges</th>
class="column2">75<sup>cl</sup></th>
</tr>
<tr>
cabernet sauvignon Napa Valley
&euro;</td>
<td class="column1">Sleeper
</td>
<td class="column2">88
<td class="column3">2008</td>
</tr>
<tr>
Cabernet Franc/merlot Napa Valley
&euro;</td>
<td class="column1">Virage
</td>
<td class="column2">94
<td class="column3">2007</td>
</tr>
<tr>
Cellar Cabernet Sauvignon
&euro;</td>
<td class="column1">Heitz
</td>
<td class="column2">92
<td class="column3">2007</td>
</tr>
<tr>
Cabernet Sauvignon Napa Valley
&euro;</td>
<td class="column1">Mueller
</td>
<td class="column2">170
<td class="column3">2009</td>
</tr>
<tr>
Cabernet Sonoma Valley
&euro;</td>
<td class="column1">Kamen
</td>
<td class="column2">188
<td class="column3">2009</td>
</tr>
</tbody></table>
</div>

```

```

<!-- -----
argentine
-----

```

-->

<div class="content">

first">L'

<h2 id="argentineTitle"><span class="big

AR

GEN

TINE

</h2></div>

<!-- -----

argentine liste

-->

<div class="content contentList">

<table>

<tbody><tr>

<th class="column1">Les Blancs</th>

<th

class="column2">75^{cl}</th>

</tr>

<tr>

chardonnay Mendoza Bodega Monteviejo

<td class="column1">Lindaflor

</td>

<td class="column2">81

€</td>

<td class="column3">2009</td>

</tr>

<tr>

<td

class="column1">Chardonnay Mendoza Catena zapata Alta </td>

<td class="column2">80

€</td>

<td class="column3">2009</td>

</tr>

</tbody></table>

<table>

<tbody><tr>

<th class="column1">Les

Rouges</th>

```

class="column2">75<sup>cl</sup></th>
</tr>
<tr>
<td class="column1">Cabernet
Sauvignon Mendoza Catena Zapata
&euro;</td>
<td class="column2">84
<td class="column3">2012</td>
</tr>
<tr>
<td class="column1">Adrianna
Malbec Mendoza Catena Zapata
&euro;</td>
<td class="column2">110
<td class="column3">2012</td>
</tr>
<tr>
<td class="column1">Finca
Altamira Malbec Mendoza Achaval Ferrer
&euro;</td>
<td class="column2">179
<td class="column3">2012</td>
</tr>
</tbody></table>

```

```
</div>
```

```

<!-- -----
      CHILI
      -----
-->

```

```
<div class="content">
```

```

<h2 id="chiliTitle"><span class="big
first">Le</span>
<span class="big second">CHI</span>
<span class="big third">LI</span>
</h2></div>

```

```
<!-- -----
```

CHILI liste

-->

```
<div class="content contentList">
  <table>
    <tbody><tr>
      <th class="column1">Le Blanc</th>
      <th
class="column2">75<sup>cl</sup></th>
    </tr>
    <tr>
      <td
class="column1">Valdivieso "Reseve Chardonnay" Maipo Valley </td>
      <td class="column2">54
&euro;</td>
      <td class="column3">2009</td>
    </tr>
  </tbody></table>

  <table>
    <tbody><tr>
      <th class="column1">Les
Rouges</th>
      <th
class="column2">75<sup>cl</sup></th>
    </tr>
    <tr>
      <td
class="column1">Montsecano Pinot Noir D.O Valle de Casablanca</td>
      <td class="column2">85
&euro;</td>
      <td class="column3">2010</td>
    </tr>
    <tr>
      <td class="column1">Errazuriz
"La cumbre" Syrah Valle D'Aconcagua </td>
      <td class="column2">117
&euro;</td>
      <td class="column3">2006</td>
    </tr>
    <tr>
      <td class="column1">Errazuriz
"don Maximiliano" C. sauvignon Valle Aconcagua </td>
      <td class="column2">129
&euro;</td>
    </tr>
  </tbody></table>
```

```

                <td class="column3">2006</td>
            </tr>
            <tr>
                <td class="column1">Cousino
Macul Lota , Cabernet Sauv/merlot. Maipo Valley</td>
                <td class="column2">138
&euro;</td>
                <td class="column3">2006</td>
            </tr>
        </tbody></table>

```

```
</div>
```

```

<!-- -----
      END OF WINE LISTING
      -----
-->

```

```
</div>
```

```
</div>
```

```

<div id="menuLayer" class="popinLayer">
    <a href="javascript:void(0)" class="closeButton">
    <div></div>
    </a>

```

```
<div id="menuContainer">
```

```
<h2>Salads and cold appetizers</h2>
```

```
<ul>
```

```
<li>
```

```

    <span class="french">Salade de betterave cuite au
four, &nbsp;fenouil et fromage de chÈvre.</span>

```

```

    <span class="english">Baked beetroot, fennel and
goat cheese salad.</span>

```

```
</li>
```

```
<li>
```

```

    <span class="french">Spring rolls aux crevettes et
lÈgumes.</span>

```

and vegetables.

 Cartoccio de saumon, mini
 pommes de terre , tomates cherry sauce pesto
 Cartoccio of salmon, mini
 potato, cherry tomatoes with pesto.

 Artichauts farcis et cuits
 sous la mousse aux crevettes.
 Stuffed artichokes baked
 with prawn mousse.

 Carpaccio de saumon fumÈ
 accompagnÈ díune sauce aux mandarines.
 Soft smoked salmon
 carpaccio with tangerine sauce.

 Duo de tartare :
 Saumon doux , caviar du poisson volant sauce citron et gambas tigrÈes , feuilles de
 coriandre et poivron.
 Duo tartare. Delicate
 salmon with flying fish caviar with "lemon dressing" sauce and tiger prawns ,
 coriander leaves and bell pepper.

 Salade mixte savoureuse et
 croustillante au tataki de thon , sauce Matsuhisa.
 Crispy and juicy salad mix
 with tuna "tattaki" with "Matsuhisa" sauce.

 Salade de roquette au
 tempura díaubergines et gambas tigrÈes.
 Rocket salad with tempura
 eggplants and tiger shrimps.

 Salade CÈsar
 ' Christomet ,a (saumon, gambas tigrÈes).
 Salad "Caesar Christomet"

(salmon, tiger prawns).

Salade thaï de boeuf avec ses légumes frais et aux nouilles chinoises.

Thai salad of delicate beef with fresh vegetables and rice noodles.

Hot appetizers

Salade chaude aux fruits de mer, asperges nouvelles et fenouil.

Seafood warm salad with green asparagus and fennel.

Camembert frit, sauce à la framboise.

Roast Camembert with cranberry mousse.

Soups

Tom yam aux fruits de mer.

Tom yum with seafood.

Borscht et crème à l'ail, et bruschetta de seigle épice.

Borscht with garlic cream and rye spicy bruschetta.

Consommé de boeuf, raviolis et légumes nouveaux.

- ConsommÉ with beef,
 vegetables and ravioli.

Soupe au fromage
 piquant ^a Cheddar ^a, gambas tigrÉes cuites dans la beurre ‡ liail, avec
 une spirale croustillante de pain blanc.
Cheese icheddar isoup with
 tiger prawns and wheat bread crispy snail.

VeloutÉ de potiron aux
 langoustines et truffes.
Pumpkin soup with
 langoustines and truffles.

ConsommÉ de fruits de
 mer.
ConsommÉ with
 seafood.

<h2>Pastas</h2>

-

Spaghetti aux langoustines ,
 sauce au citron.
Spaghetti with langoustines
 in lemon sauce.

Spaghetti noirs strigolli aux
 fruits de mer.
Black spaghetti "Strigolli"
 with clams.

Ravioli sauce pesto,
 calmars et seiches.
Ravioli with creamy pesto
 with young calamaries and cuttlefish.

éí W íí Noix de joue de veau , gratin de pommes de terre.

" W " Veal cheeks with potato gratin.

Entrecôte grillée aux asperges nouvelles et oignons confits.

Grilled ribeye steak with green asparagus and onion "confit".

Canard maison , sauce aux myrtilles et poire pochée à la vanille.

Our signature duck recipe with blueberry sauce and vanilla pear.

<h2>Les Desserts / Sweets</h2>

Comme un tiramisu glace aux pralines.

tiramisu Praline Ice cream

Panna Cotta Vanille coulis fruits rouges & sorbet fraise.

Panna cotta vanilla, red fruits coulis & strawberry sorbet.

Baba Grand Marnier & glace riz au lait.

Grand Marnier Baba & Milky rice Ice cream

Coulant au chocolat, craquant & crème glacée pistache.

Hot chocolate cake & pistachio ice cream

```

        </li>
        <li>
            <span class="french">Profiterolles vanille sauce
chocolat chaud.</span>
            <span class="english">Profiterolles and hot
chocolat sauce</span>
        </li>
        <li>
            <span class="french">Assiette de glace &
sorbet ( 3 boules aux choix).</span>
            <span class="english">Ice cream & sorbet (3
bowls of your choice)</span>
        </li>
    </ul>
</div>
</div>

```

```
<div id="nav2">
```

```
<ul class="sectionList">
```

```

    <li>
        <a href="#a-propos">¿ propos</a>
    </li>
    <li>

```

```
</div class="languages close">
```

```

    <a class="languagesButton"href="javascript:void(0)">
    <span class="languagesSelected">FranÁais</span>

    <div class="languagesArrow"></div>
</a>

```

```
<div class="languagesMask">
  <div class="languagesContainer">
    <ul>
      <li>
        <a href="http://www.restaurant-
wchristomet.fr/">Russian</a>
      </li>
      <li>
        <a href="http://www.restaurant-
wchristomet.fr/">English</a>
      </li>
      <li>
        <a href="http://www.restaurant-
wchristomet.fr/">Italian</a>
      </li>
    </ul>
  </div>
</div>
<div class="navLogo"></div>
</div>
</body>
</html>
```